

ELOFIZETES

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hetős poszt sor egyszer 20 fill.
minden követhetőnél 16 fillér.

Rövidítés poszt sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. ■

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Szerda, július 26.

Mai számunk főbb közleményei:

Mula'nak a képviselők.
Nagyvárad új szervezete.
Legmelegebb napok.
Bűnjelek a cipő talpában.
A pusztuló Kecskemét.
Hatalmugrás a vizsgálobíró ablakából.
Testvérgyilkos aradi háztulajdonos.
Élet a Maroson.

Inkompatibilis városatyák.

Arad, július 25.

Mindig bajos dolog, ha a törvényhozás mulasztását a törvényhatóságok akarják pótolni. Nem mintha a városok és megyék bizottságai nem tudnának elég jó, az élethez simuló, okos törvényeket, jogi intézményeket teremteni, különösen, ha a maguk dolgairól van szó. De a törvény egységes rendet csinál az országban, míg a városok, vagy a vármegyék mind más és más ítélő-szögből fogják föl a kérdéseket. Külön-külön gyakorlatot folytatnak s egyik se biztos a felől, vajjon nem a másik csinálja jobban, igazabban?

Egyik régi elintézetlen ügye a magyar törvényhozásnak a városok törvényének megalkotása. Ezt a mulasztást akarják pótolni egyes városok a maguk erejéből, amikor itt is, ott is, szervezeti reformokat csinálnak. Aradon, tudjuk, esztendőkön át húzódó dolog az új szervezeti szabályzat dolga. A polgármester valamelyik nyáron egész szabadságát ennek akarta

szentelni s a szervezeti reform ennek ellenére nem kész.

Nagyváradon valamivel előbbre jutottak. Van egy kész reform-tervezetük, amely a törvényhatósági bizottságnak jogait is újra szabályozza. Ennek a résznek legérdekesebb pontja az, amelyik a városatyák inkompatibilitásáról szól.

Olyan probléma, amelyet hosszú ideig nem fognak teljesen megoldani. Egész radikális megadás az lenne: aki a város részére dolgozik, vagy szállít, aki a várossal szerződéses, vagy megállapodásos viszonyban van, vagy pedig ily viszonyban levő vállalat alkalmazottja: nem lehet városatya. Csakhogy ez a megoldás a törvényhatóságnak legjobb, leginkább hasznavehető elemeit rekesztené ki. Ezt a paragrafust rá lehetne huzni a kereskedőre, az iparosra, a gazdára, akinek véletlenül a város aknacsafija, — az építésze, sőt a bankigazgatóra, akinek intézete a városnak kölcsönt nyújt. Ez a mód, egyéb igazságtalanságai-mellett, azért is káros lenne, mert ép a szakértelmet vonná el, vagy ritkítaná meg a törvényhatósági bizottságban, tehát azt az értéket, a melyre a közgyűléseken és a bizottsági tárgyalások alkalmával a legnagyobb szükség van. A parlament is megbánta a fényűzést, hogy egy tetszetős elv kedvéért azokat kizárta tagjai közül, a kiknek közgazdasági tudására olyan nagy szüksége van: egy város törvényhatósági bizottsága még kevésbé tehetiezt. Végre

is, ha valaki kellő verseny alapján elnyer valamely szállítást, vagy ha valaki pontosan betartott szerződés mellett a közönség valamely igényét ki-elégítheti, még nincs korlátozva a közigazgatás szabad kritikájában.

A másik megoldás, amelyet Nagyvárad is elfogadott és az új szervezeti szabályrendeletbe iktatott, az, hogy: a várossal szerződéses viszonyban álló törvényhatósági bizottsági tag nem vehet részt azokon a tárgyalásokon, a melyek őt vagy a vállalatát illetik. Helyes dolog, de voltaképp nem új. Eddig az illendőség kérdése volt, a melyet többé-kevésbé betartottak, már csak az illető szállítók, vállalkozók vagy vállalatok érdekében. Hiszen semmi ereje, semmi hatása se lett volna az olyan szónoklatnak, érvelésnek, a melyről husz lépésnyire meg lehetett volna érezni az érdekeltiséget. Most Nagyváradon paragrafust szabtak rá.

A tudósításokból nem derül ki, hogy az inkompatibilis városatyák csak nem vehetnek részt az őket, vállalatukat illető tárgyalásokon, vagy pedig nem is lehetnek jelen? De akár így van, akár úgy, az inkompatibilitást nem gyomlálja ki teljesen a város közigazgatásából. Mert lehet olyan formája is az összeférhetlenségnek, a mikor a városatya konkurrens annak, a ki a város részére szállít, vagy szállítani akar. S nem képzelhető el, hogy az inkompatibilisek között véd és dac-szövetség köttetik: az a ki érdekelt, a tárgyaláson

A nagyság utja.

Írta: Pogány Béla.

A mentőkocsai végigdöcögött a köruton, lassu, puha zökkenésekkel, Sóváry, a vén medikus álmosan nézett át a másik lócára, a melyre tíz perc múlva egy valóságos méltóságos urat fog fektetni. Ezuttal a finom, gummikerekű kocsin ült, amelyen csak előkelő betegek szállításakor volt alkalmuk menni. A szegény marólugos cselédeányokra gondolt, akik fásult tagokkal fekszenek a rázós kocsiban és akik menekülni szerettek volna az élettől. Látja a szemrehányó, beszédes szemeket, amelyek elátkozzák, miért mentette meg őket. Furesának találta, hogy az egyik ember kedvesnek, mindenének tartja azt, ami a másik előtt gyűlöletes, ami elől a másik menekülni akar.

Előkelő negyed szűk utcájába jutott a kocsis és Sóváry szönyeges lépcsőn jutott föl az első emeletre. A méltóságos asszony, fiatal és szép, életerős nő fogadta:

— Maga jött érte? — kérdezte anélkül, hogy félni lehetett volna az elérzékenységtől.

Az öreg méltóságos már kellemesebb jelenség volt. Roppantul tetszett neki, hogy az orvos utavalónak konyakot diktált bele. Mosolygott az ágyban és az ősz, kenőcsös baju-

szát pödörgette. Az első zökkenőnél azonban káromkodni kezdett.

— Hát uram ősém, mondja, ez a legjobb kocsijuk?

Később azonban ismét kedélyes volt és az életkedv sugárzott az arcáról. A fiatal és szép méltóságos asszony akkor már a szanatórium előcsarnokában várakozott egy hírneves professzor és egy fiatal, elegáns asszisztens társaságában. Az öreg méltóságos mosolygott rájuk:

— Szervusztok doktorkák, élesek már a bicskák?

A medikus tiszteletteljesen megsüvegelte a tanár urat, de nagyon boszus volt magában. Haragudott a betegre, aki ilyen elbizakodott volt az életére, holott tudhatta, hogy mi vár rá. Jajgató, siránkozó, félelmükben vacogó emberek rajzottak el előtte, akik maguk akartak megválni az élettől s az utolsó percben szánalmasan vergődtek, kívánczoltak vissza a szomorú bizonytalanból az utálatos bizonyosságba. Ez pedig, itt a veszedelem tudatában gögös akarattal rájuk akar parancsolni az életmentőkre, hogy kergessék el az ólálkodó halált.

Az asszony kezében ott lóbálódzott a pompás krokodilus-bőr ridikül, lágyan domborodtak benne a bankók. Ez az ember mindent ezzel tett magáévá. Magát a nőt is, aki most utána hozta ide a hatalmas pénzt, visszavál-

tani az elpredált életet. A medikus, rajongó, bolondos fiú, szerette volna félrelökni a ragyogó arcú, egészséges asszonyt, ne álljon ott a tudós professzor mellett. Szerette volna végigüvöltöni a pompásan fűtött üveges folyosón:

— Félre céda! nem vagy méltó, hogy ez ősz tudós mellett állj. Beostlenebb vagy, sem-hogy a lehelleted érje az ő ruhája szegélyét. Te pénzért adtad oda mindenedet, legszentebb kinsedet, szerelmedet. Mi is élni akarunk, de ha egyszer élünk, akárhogy élünk, akkor már úgy hintjük tudásunk és szeretetünk sugarait, mint a nap a meleget és világosságot.

És utálatos volt a mosolygós arcú, halála előtt álló vér is, akinek minden bizalma a felesége ridiküljében van, s aki ebben a szemtelen gögijében az ő fajtájának legnagyobbjaitól azt kívánja, hogy hajlongjanak előtte, amikor neki van rájuk szüksége.

Igy háborgott az ifjú, amikor beérték a betegszobába. Csupa fehér színek, világos ablakok, egyenletes levegő. Mily boldogan halna meg itt a megbicskázott eszmadia legény, akinek a kórházban előbb három másnak a haláltusáját kell átélnie. Itt észre sem veszi az ilyen beteg, amikor lelke színes sugarai mindvilágosabbak lesznek, mignem áthasonulnak a környezet szintelen fehérségéhez. Ez itt maga, a finom, a kel-

nem vesz részt, a másik azonban igen és a maga szakértelmével sikra száll amannak érdekeiért, — a viszontszolgálat fejében.

Fontosabb ennél a nagyváradi reformnak az a pontja, hogy a városi tisztviselők, a kik bárminő jogcimen tagjai a törvényhatósági bizottságnak, a közjavalmazás kérdéseinek tárgyalásainál — tehát: fizetésrendezés, fizetésjavítás, pótlékok stb. — nem vehetnek részt. Annaira természetesen, és gyakran mégse respektált elv ez, hogy végre csakugyan erővel bíró jogszabályt kellett avatni.

Magára városatyá — inkompatibilitás kérdését teljesen csak a városi törvény oldhatja meg. A törvényhatóságok, könnyen érthető, fáznak is ettől a kérdéstől s maguk elég jól aligha fogják megoldani. A megoldást sokszor irányíthatják bizonyos helyi szempontok és véletlenek, amelyek viszont értéktelenné is tehetik a reformot. Ez is, meg más száz ok is sürgeti, amit nem lehet elégszer reklamálni: a jó, modern városi törvényt.

Mulatnak a képviselők.

(A képviselőház ülése.)

Távirati tudósítás.

Budapest, jul. 25.

A mai ülést is technika kezdte. Három függetlenségi képviselő kért szabadságot s erről névszerinti szavazás volt tíz órától harmadfél órán keresztül. Főlegkor Szabó István kezdett beszélni, aki mint a kisgazdapárt vezérszónoka mondta el, hogy miért nem fogadja el a katonai javaslatokat. A július 12-én kezdődött védőerős harcban ez volt a nyolcadik beszéd.

Amíg a teremben a névszerinti szavazás folyt, az ellenzéki képviselők leginkább a folyosón tartózkodtak s arról vitatkoztak, hogy a Tisza István gróf által tegnap említett várakozási idő elteltével mit fog cselekedni a kormány az obstrukció ellenében? Lesz-e házszabályrevízió, lesz-e erőszak?

Ma délelőtt a függetlenségi képviselők új enyhítő szerét találták föl a nyári obstrukció szenvedéseinek. Turnusonként, csoportostul lementek az országháza előtt levő dunai fürdő-

házba s vidáman lubikoltak a vízben, míg munkapárti kollégáik odafönt óraszámra névszerinti szavaztak. Az utóbbiak persze rövid időre se távozhattak a Házból, mert a határozatképességet kell folytonosan biztosítaniok. Egész kis apróságokat beszélnek már erről az obstrukciós fürdőzésről. Ilyen a következő: Bosnyák Géza is épen fürdött ma, mikor a többség leszavazta a szabadságát. A dunaparti folyosó ablakából az ellenzéki ügyeltesek lekiáltottak a fürdőbe:

— Géza, gyere vissza, nem kaptál szabadságot!

A munkapárti turnusszolgálat rendezői sem maradnak tétlen s ők is igyekeznek szórakozást szerezni a sok névszerinti szavazásban kimerült kormánypárti képviselőknek.

Tegnap Szinyey-Merse Félix rendezett vacsorát egy budai nyári vendéglőben, ahol háromszázötven sárosmegyei rákot ettek meg, ma este pedig fényes hajókirándulás lesz a Dunán. Kibérelték a Deák Ferenc nevű szalongozót. Virágdísz, jégbehűtött ital várta a százhusz tagu turnust, a melynek kirándulásában részt vettek a miniszterek is. Cigány is volt, Banda Marci muzsikált. A hajó Visegrádig ment aztán visszautazott, a hajnali órákban ért vissza Budapestre.

Az obstrukció pedig tovább tart a Házban. Holnap a technikamentes időben Batthyány Tivadar gróf fog beszélni.

Berzeviczy Albert elnök kevéssel tíz óra után nyitotta meg az ülést. A jegyzőkönyv hitelesítése után bejelenti, hogy Benedek János tizenhat, Pap Zoltán 17 és Jeszenszky Ferenc 18 napi szabadságot kér. Javasolja, hogy a Ház adja meg a szabadságot.

Mádi-Kovács János kéri az elnököt, hogy külön-külön tegye föl a kérdést.

Iusth János névszerinti szavazást kér.

Elnök elrendeli a szavazást. A Ház névszerinti szavazással megtagadta a szabadságot valamennyi kérelmezőnek.

Következett a napirend szerint a véderőjavaslat tárgyalása.

Szabó István kisgazdapárti csatlakozik Tóth János és Bakonyi határozati javaslatához. Ez a javaslat Magyarország önállóságát és függetlenségét gyöngíteni meg, ha törvényerőre emelkednek.

Kárhoztatja, hogy ilyen fontos javaslatot

nyáron tárgyalnak, holott Magyarország mezőgazdasági állam, tulnyomó részben gazdaságzónsége van és a képviselőknek is gazdasági téren van dolguk.

Kifogást tett az önkéntesi intézmény kifejlesztése ellen, a mitigazságtalanak mond. Sulyos hibának tartja, hogy a hadsereg nagy része a javaslat értelmében ezután is három évig fog szolgálni. Ezt jízagságtalan dolognak tartja. A három évig szolgált legénységnek anyagi kárpótlást kell adni. Képtelenségnek mondja, hogy az altisztek, tehát épen a legképzettebb legénység két év helyett három évig fog szolgálni. Kifogást tesz az ellen is, hogy a tanítóknak egy évig kell szolgálniok. A néptanítókra nagy szükség van. Eddig a vakációban szolgálhattak, most egész évet kell vesztetniök és ezt a népiszkolák fogják megsezenvedni. A javaslatot nem fogadja el, hanem határozati javaslatot ad be, a melyben a nemzeti szempontok tekintetbevételével új törvény benyújtását kívánja, mely a nemzetiszempontok és a két éven túl szolgáló legénység kárpótlását követeli.

A holnapi napirend megállapítása után az ülés délután két órakor véget ért.

Nagyvárad új szervezete.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagyvárad, július 25.

Nagyvárad városi tiszt főügyésze Thury László dr. most terjesztette a város elé az új szervezeti szabályrendeletet. Közélről érinti ez Arad közönségét is, egyrészt, mert a nagyváradiak többek között Arad város szervezeti szabályrendeletét is mintául használták fel, s ennek alapján szervezték például a kultúrta-
nácsosi állást, másrészt pedig nálunk is most készítik az új szabályrendeletet s nem lehetetlen, hogy a nagyváradi újítások közül egy-néhányat mi is átvesztünk.

Rendkívül sok érdekes novum van Thury László munkájában először a közgyűlésekre vonatkozólag. Azt az intézkedést vette fel többek között, hogy a törvényhatóság augusztusban ne tartson közgyűlést. Ennek a reformnak a proponálására az évenként megismétlődő tapasztalat vezette rá a főügyészt. Az augusztusi közgyűlés rendszerint gyéren látogatott, a városatyák nyaralnak, a hőségben a tanácskozás fárasztó, az érdeklődés minimális.

lemez, a megnyugtató, az izgalom nélkül való, kényelmes semmi.

Az öreg méltóságost belefektették az ágyba és a lábához meleg vízzel telt üvegeket tettek. Aztán apró jéggömböcskékkel kínálták, amin az mohón kapott, mert erősen csuklott. Később az is megszűnt és beszélni kezdett. Deliriumos, lázas gondolatok dőltek az ajkán. Nagy terveket, országboldogító számárságokat kiabált hangos szóval. Aztán azt mondta a medikusnak:

— Fiam, ha maga most megmentene engem, örök hírneve volna.

A gyermekben hullámozott az utálat. Neki mindig azt mondták, hogy a tudomány új felfedezései, súlyos esetek, nagy komplikációk felismerései termik a hírnevet. Ez a vén halódó, ez a közönséges eset, amelyben semmi új, semmi érdekes nincs, most azt beszéli, hogy őt kell megmenteni a haza jobbvoltáért, vagy miért s akkor fájával együtt terem a babér sámarára.

— Lásza — folytatta a beteg — Faludy tanár ur milyen nagy, milyen hatalmas. Legnagyobb az országban. Hogyisne, Verebélyi bíró bélecsavarodását ő igazította helyre, Vaál grófnak nagy operációt végzett és mint bizonyosan tudja, megmentette a miniszterelnök életét is. Én bízom benne és tudom, ismét nőni fog a hírneve.

Az orvos jött, átvette a medikustól a beteget s azt mondta, a méltóságos asszony

rögtön jön, kifizeti a szállítás számláját. Addig várt és gondolkodott. Faludy professzor órájára képzelte magát, amikor az szégyenkezve mondta:

— Szerény tehetségemen kívül szorgalmas kutatásaimnak, pontos buvárlataimnak és a tudományért való önzetlen küzdelemnek köszönhetem mindenemet. Azt a kis nevet uraim, amely arra jogosít, hogy itt önök között megjelenjek és azt a módot, hogy minden rendű és rangú embertársaimnak legdrágább kincsét, az egészséget, haszonlesés nélkül adhassam vissza.

Azután eszébe jutottak a dikeiök, amelyeket egykor pár év előtt a tanár jubileumán hallott. Mindenről volt azokban szó, csak a fehérszobás szanatóriumról nem, ahol kényelmes meghalni, csak a Verebélyi báróról, a Vaál grófról és a miniszterelnökről nem emlékezett meg senki. Visszatértek azonban emlékezetébe azok is, amiket kint, vidéken hallott. Otthon járt a szülőfalujában és a papnak mondotta el merészen, szép, magasztaló szavakban, milyen nagy ember Faludy professzor. Dícsősége az egész magyar kultúrának, büszkesége az újkor tudományának. Hatalmas és vakmerő ott, ahol a tett végrehajtásáról van szó és megfontolt, higgadt az elhatározásban. Olyan elméleteket adott, olyan fölfedezései vannak, amelyek egészen új korszakot alkottak, új irányokat szabtak a tudománynak.

És a pap kenetes tudakossággal mondta: — Igen tudom, az uraságunkat is ő operálta.

Az orvos végzett a méltóságos ur pulzusával. Épen jeget diktált neki, amikor nyílt az ajtó és jött a professzor a méltóságos asszonynyal. Az asszony a duzzadt ridikülből pénzt vett elő és kifizette a medikus nyugtáját, a tanár ur pedig a betegágyához közeledett. Az mosolygott feléje:

— Nos, professzor ur, meghalunk egy kicsit?

— Oh, méltóságos uram, milyen kedélyes...

— Várni fog doktorkám, ugy-e?

— Azonnal megmondom, méltóságos uram. És ha igen? az is gyerekjáték nálunk. Méltóztatik emlékezni, a miniszterelnök ur öccellen-cíjja is...

Az ablakon színes sugarak szöktek be. Az orvos odasietett és lebecsátotta a redőt, hogy a nyugalmas fehérséget megmentse. A medikus érezte, hogy ezek a kellemetlen, éles színek hozták létre agyában a furcsa gondolatokat. A lassu és puha zökkenésű mentőkocsiban azonban újra fölidéződtek emlékében a Verebélyi báró, Vaál gróf és maga a kegyelmes miniszterelnök esetei. És azon töprengött, hogyha ő most legalább asszisztens lehetne a Faludy professzor mellett, amikor a mosolygós méltóságost megoperálja.

A tanács nem is vehet fel az augusztusi közgyűlés tárgysorozatába fontosabb dolgokat, mert ezt a törvényhatóság tagjai kifogásolják. A tanács tagjai augusztusban nyári pihenésüket végzik. A hivatalok és ügyosztályok is rászorulnak arra, hogy egy hónapra felszabaduljanak a közgyűlési kapcsolatos teendő nyűgétől, és így időt nyerjenek az ügyosztályok esetleges restanciáinak teljes rendbehozására. Egyébként más városokban már be is hozták nemcsak augusztusi, hanem a júliusi közgyűlések elhagyását is.

A szabályrendelet teljesen új, terjedelmes és részletes közgyűlési ügyrendet tartalmaz az eddigi tíz egynehány paragrafusból álló ügyrend helyett. Ebben igen érdekes novum a sürgősség kérdése. Eddig nem volt szabályozva az, vajon a közgyűlésekbe az állandó választmány tanácskozásai után érkezett ügyeket be kell-e hozni. Az új szabályrendelet kimondja, hogy a 24 órával előbb érkezett beadványokat a tanács behozza, de a közgyűlés csak akkor tárgyalja le, ha előbb kimondja a sürgősséget. Ha a közgyűlés a sürgősséget fenforogni nem látja, az aktát visszaadja a tanácsnak.

Ilyen nagyjelentőségű intézkedés az új ügyrendben az is, hogy a törvényhatósági bizottságnak a várossal szemben szerződéses viszonyban álló tagjai a közjavadalalmazásra vonatkozó vagy a szerződéses viszonyból eredő ügyek tárgyalásában részt nem vehetnek. A város szavazati joggal bíró tisztviselői nem vehetnek részt az ő saját ügyük tárgyalásánál, sőt ilyen alkalommal csak a törvényhatóság engedélyével lehetnek jelen a tanácskozáson.

Újítást tartalmaz az ügyrend az interpellációk terén is. Eddig minden interpellációt, a melyeknél a választ nem vették tudomásul, ki kellett tüzni a jövő közgyűlés napirendjére. Az új szabályrendelet szerint az el nem fogadott válaszokkal is el van intézve az interpelláció, csak akkor kerülhet újból napirendre, ha ezt külön indítvány alakjában előterjesztik. Az el nem fogadott indítványokat csak hat hó elteltével lehet ismét előterjeszteni.

Rendkívül értékes és fontos kiegészítő része a szabályrendeletnek a hozzácsatolt szolgáltatási pragmatika. Ez teljesen új dolog. A főügyész precizirozza ebben a kinevezések és pályázatok kérdését, a minősítést, a hivatali jogokat és köteleességeket, a publikummal szemben való bánásmódot, az összeférhetetlenségeket és a javadalalmazásokat. Szenzációs reform a kényszer nyugdíjazás, amely szerint minden 65 évet betöltött kora tisztviselőt, valamint a súlyosan beteg tisztviselőt munkaképtelenség esetén fel kell szólítani nyugdíjkérvényének beadására.

Gondoskodik a pragmatika a kis emberekről: a városi szolgálókról, akiket eddig egyik napról a másikra el lehetett bocsátani. Most ezek számára a szabályrendelet fegyelmi választmányt szervez.

Mindezek csak nagyjában vázolják a korszakos munka újításait. Ezenkívül tele van praktikus és gyakorlati utasításokkal és rendelkezésekkel. A szervezeti szabályrendelet tárgyalására ősszel kerül a sor.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Meghívó. Az aradi vendéglősök és kávéosok Ipartársulata 1911. év augusztus hó 2-án d. u. 4 órakor a Fehér-Kereszt rendes helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a t. tag urakat egyenlő meghívja. Novotny Lajos alelnök. Tárgy: A pincérsegélyző és elhelyező egylettel kötött szerződés felbontása és az elhelyező iroda helyiségének átvétele.

Legmelegebb napok.

— A hőség krónikája. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

Ez a rettenő, ez a fojtogató hőség időjárás-tudósok véleménye szerint nem rövid vendégszereplésre, hosszabb itt tartózkodásra érkezett hozzánk. És olyan, mint egy vidéki rokon; szétterpeszkedik elfoglalja az ágyunkat, a szórakozó helyeinket, betolakszik a diszkrét budoárokba, nincsen szeparé nélküle, nincs egy talpalatnyi hely, ahová el nem kísér. Igazi vidéki rokon, azzal a különbséggel, hogy egyenesen Amerikából jött és keresztnéve: *Hőhullám*. Ez az előkelő, de kellemetlen idegen ezuttal elkerült minden nagyobb várost, átugrotta még Bécsét is, úgy látszik egyenesen ránk van snájdja, ami puha bőrünkre vágyik, ami lomha kényelmes embereinket akarja vexálni, hogy legyen téma ebben az unalmas nyári városban, ahol ha nincs meleg, az emberek nem tudnak miről beszélni.

Most legalább van téma. A „jön a kolera” című operett-jelszót, „jön a hőhullám” váltotta fel, kávéházi viceelőknak hálás anyagot nyújtván embertársaik bosszantására. Jön a hőhullám, már itt is van, de szerencsére nem veszélyes a dolog, inkább mulatságos. Voltak már nagyobb melegek is Aradon szomszédainkról, a Nagyalföld városairól nem is beszélve.

Mint mondtuk, a hőhullám most a téma, tehát szolgálatot véltünk tenni a közönségnek a témakör kibővítésével. A budapesti meteorológiai intézet szíveségéből íme itt közöljük a hőhullámok statisztikáját, husz évre visszamenőleg. Legalább arról is lehet beszélni, hogy pontosan milyen évben, milyen hónapban és milyen napon volt a legnagyobb meleg. És aki netán hódítani akar — nyáron? — így kezdheti!

— Böske (vagy Gizi) nagysád, 1892 augusztus 18-án 37 fok meleg volt... Szeret?!

Állapítsuk meg mindenekelőtt, hogy husz éven belül

Budapesten

melyik volt a legmelegebb nap? Íme az évek legforróbb napjainak statisztikája, természetesen Celsius szerint:

1890 augusztus 20 33.6 — 1891 július 4 30.8 — 1892 augusztus 18 37.2 — 1893. augusztus 24 33.3 — 1894. július 25 36.1 — 1895 július 29 32.8 — 1896 július 29 31.9 — 1897 július 19 31.0 — 1898 augusztus 9 32.6 — 1899. július 24 30.8 — 1900 július 27 33.5 — 1901. július 30 31.5 — 1902 augusztus 7 30.8 — 1903. július 20 34.8 — 1904 július 18 33.7 — 1905 augusztus 5 33.2 — 1906 augusztus 4 31.5 — 1907 július 2 31.4 — 1908 június 20 33.0 — 1909. július 26 32.4 — 1910 augusztus 22 34.8 —

Az 1911-iki legmelegebb napot nem állapítottuk meg, mert volt már 33 : 34 fok, de vizsgálatul mondjuk, lehet még több is, miután a hőhullámok kezdik magukat nagyon otthonosan érezni és ha eddig kissé hidegek voltak, bizonyára fel fognak melegedni a barátságos vendéglátás következtében.

Nos, a statisztikából kitűnik, hogy 1892 augusztus 18-ika volt Budapesten a kritikus nap, amely nem is mult el szerencsétlenségek és balesetek nélkül. Nemcsak husz éven belül, hanem emberemlékezet óta nem volt ilyen meleg Budapesten, de sehol az országban, kivéve Debrecen és környékét. Érdekes az is, hogy 1908-ban júniusban volt a legnagyobb meleg. Érdekes továbbá, hogy nem a legmelegebbnek hitt augusztus, hanem július vezet a legmelegebb napok tekintetében. Az eredmény 11 : 8

fok forró nap a szolid június terhére esik. Fel- említésre méltó még, hogy a dátumok közül 20-ikát háromszor, 29-ikét, 24-ikét, 18-ikét és 4-ikét kétszer találjuk meg a legmelegebb napok között, míg a többi dátum csak „solo” fordul elő, az 1 pláne egyetlenegyszer sem. Pedig a valóságban ez a legmelegebb napja a pesti bennszülöttnék. Ez az igazi pesti meleg, amelynek meg van az a rossz tulajdonsága, hogy télen se szűnyegli magát, akkor is megjelenik.

A budapesti meteorológiai intézetnél kívül még két állomás van az országban, ahol az időjárást figyelik: a szegedi és a debreceni. A Nagy-Alföld legmelegebb napjait is közölhetjük tehát az érdeklődőkkel.

Szegeden

husz év alatt ezek voltak a legmelegebb napok:

1890 augusztus 25 36.0 — 1891 július 4 33.2 — 1892 augusztus 19 35.7 — 1893 augusztus 24 31.7 — 1894 július 25 36.8 — 1895 július 29 34.9 — 1896 július 29 32.6 — 1897 július 9 32.0 — 1898 augusztus 9 31.7 — 1899 július 24 32.8 — 1900 július 4 33.1 — 1901 augusztus 1 32.0 — 1902 augusztus 3 33.3 — 1903 július 20 35.3 — 1904 július 22 34.4 — 1905 augusztus 6 36.7 — 1906 augusztus 4 33.8 — 1907 július 2 33.4 — 1908 július 14 33.7 — 1909 július 26 34.8 — 1910 július 23 33.7.

Mint látható itt is az augusztusi meleg dominál, igaz viszont, hogy az augusztusi napok hőfokban előkelőbbek.

Lássuk már most milyen melegek voltak:

Debrecenben

és tájékán?

1890 augusztus 25 35.2 — 1891 július 5 35.0 — 1892 augusztus 15 37.5 — 1893 július 29 32.5 — 1894 július 15 36.4 — 1895 július 29 33.2 — 1896 július 28 36.0 — 1897 augusztus 8 31.0 — 1898 augusztus 9 32.2 — 1899 augusztus 5 32.0 — 1900 július 4 34.6 — 1901 július 30 35.0 — 1902 augusztus 3 35.4 — 1903 július 20 36.0 — 1904 augusztus 12 és 18 35.1 — 1905 augusztus 4 37.2 — 1906 július 19 34.8 — 1907 július 2 33.9 — 1908 július 14 34.7 — 1909 július 26 34.6 — 1910 július 23 34.1.

A dült betűvel nyomtatott dátum ugyanis a legmelegebb napot jelenti. Magyarország legmelegebb napját, emberemlékezet óta 37.5. Tekintélyes hőség, de ha tekintetbe vesszük, hogy Angliában ép tegnap mértek 42.5-t, vizsgálatodhatunk. Annál is inkább, mert 37 fokos melege az idén reméljük nincs kilátás.

Budapestről jelentik: Tegnap délután a Telep utca 43. szám alatt levő Unió-gőzmosó-gyárban Kemény Mariska tizenhat éves, Boda Julia tizenhét éves, Szekeres Juliána tizennégy éves, Makai Róza tizennyolc éves, Steiner Erzsébet tizennégy éves és Dóra Ilona tizenöt éves munkásleányok a nagy hőségtől rosszul lettek. A mentők az első négyet a Bethesda-kórházba vitték, a többiek pedig a lakásukon ápolják. A mai nagy melegben több ember szenvedett a napszúrástól és a nagy hőségtől. Az Unió-mosógyárban ma ismét több leány rosszul lett, ketten súlyosan szenvednek meg a nagy hőséget. Ezek: Téri Juci tizenhat éves és Peginszky Emilia tizenkilenc éves munkásleányok, akiket a mentők a Rókus-kórházba vittek, Pintér Sándornét, Lászlószky Annát, Senemer Julist, Málík Elzát, Szei Ferencnét, Mozart Boriskát, Mandel Rózsit és Csató Erzeit pedig a mentők eszméletre térítették és ott hagyták őket a gyárban, de munkába ma már nem állhatnak.

A Teréz-köruton Bauer János munkás esett össze a nagy hőség következtében. A mentők

öt is eszméletre térítették, de mintán lakását nem tudta megmondani, a IV. kerületi kaptányságra vitték, míg teljesen magához tér. A ferencvárosi fűtőműhelyben Szili Pál munkás esett össze. A mentők a Szent István-kórházba vitték. Összeesett még a hőségtől Szlavecki Mari az Erzsébet-téren. A mentők a lakására vitték.

Berlinből jelentik: A nagy hőségnek tegnap ismét több áldozata lett. Az utcán többen napszúrást kaptak és összeestek. A szerencsétlenül járt embereket kórházba vitték. Ma délelőtt valamivel enyhébb a levegő.

Nyiregyházáról jelentik: Az egész környéken óriási a hőség már napok óta. Ma a hőmérő napon 45 fok Celsiust mutatott. Többen napszúrást kaptak.

Élet a Maroson.

— Kánikulai hangulat. —

Hőségtől düledező, felforrt agyu aradi adófizető polgártárs, aki estenden — mikor már a kávéház terraszán is tűrhetetlen a levegő és csendesen rádörög az autóbussz benzin balzsamos illata — mondom, ha estefelé kikerültem a Maros partjára, úgy érzem, mintha Hamburgban járnál az Alster partján, vagy épen a Themse fodros hajjai hullámanak el a lábad alatt. Nem voltál ugyan se Hamburgban se a büszke brittek fővárosában, de eszedbe jut az a kép, melyet így nyár felé gyakran fellelő az Illustrated London News-ben, a mely ugyanazt a jelenetet ábrázolja, mint amely szemed előtt lejátszódik.

A vizen, melynek színe olyan, mint a sötétedő kapucineré, barna, karcsu hajók suhannak el gyors egymásután. Fehér trikós alakok ülnek bennük, ketesével, négyesével nyolcasával és hosszú lapátokkal buzgón merítik a vizet. Barna, lesült nyakak, sötétedő karok és csupasz lábak egészítik ki a világos trikót, vannak köztük pocakosak és cingárok, kopaszok és dushajnak, családfelettartók és nőtlének, kártyások, akik az év tíz hónapján át egyedül a kávéház levegőjét dicsőítik, de most ráfanyalodtak a vízre. mert a partner Reichenhallba ment vagy Bikanaszódon üdül és végül sportrajongók és sportszokások, akik vazelinnel kenik be a felső testüket, hogy érdekes bronzplatinát nyerjenek.

A levegőt harsány üvöltések hatják át. A esónak végén ül egy kis köpös, vagy egy hosszú papaszemes ur, aki két kis fogantyút tart a markában és jobb ügyhöz méltó erőlködéssel ordítja ki a tüdejét.

— Hármaz hosszabbakat mártson! Egyes nyomja oda azt az evezőt a dolnihoz! Hetes, hé hetes maga nyomorék, hogy ül azon a szleiden?

A hetes, aki cégvezető annál az intézetnél, melynél a sovány papaszemes gyakornokoskodik, ijedten huzza ki magát és nagyot ránt az evezőn. A lapát abban a pillanatban kifordul és hatalmas hullám ingatja meg a hajót. A cégvezető „rákot” fogott. A sovány dühösen kiabál.

— Hetes, miért nem vigyáz! Még felfordítja a hajót! Majd visszatesszük a kuckóba.

A legnagyobb sértés, amit egy evezősnek mondhatnak. A kuckó egy parthoz kötött deszkaféle, melyen mozgó ülés van. Ezen tanulnak a kezdők. A hetes elkeveredve gondol a nyolcvanhárom kilójára és a pocakja dühvel tölti el. A többiek nevetnek és ő nem válaszolhat semmit. A hajóban megszűnik a különbség, csak evezős van és kormányos, az evezősök egyszerű számok, a kormányos az atyaisten. Az ő megjegyzéseit nem lehet kritizálni, ellene nincs apellát. A hetes némán és keservesen huzza az evezőt, nagy izzadságocseppek gördülnek le a homlokáról és nagyot repes a

szíve, mikor messziről feltűnnek a temesvári híd fehér vasgerendái.

A fővényes parton indiánok ugrándoznak. A víz és a szárazföld tele van velük. Az egyedüllet, a kis eltávozás a kulturától vad örömmel tölti el őket. Birkóznak, futnak, köveket hajigálnak, gerelyt, diszkost vetnek. Mikor egy-egy vonat elhalad a fejük felett, a sapkákat a levegőbe hajigálják és lelkesen hivatgatják a meleg kupákban szorongókat. És csak mikor felhangzik a mikelakai tölök méla hangja, akkor kerül ismét az öltözékekre a sor és az Ohio melletti rézbőrű hadak békés könyvelők és ügyvédbojtárokká alakulnak át.

A másik parton is hangos az élet. Itt a bakákat fürösztik. Érdekes látvány, mikor egy egész század vezényszóra beugrik a habok közé. Az egész napi gyakorlatozástól elfáradt legények nagy örömmel élvezik a hűs hullámokat és alig lehet őket kicsalni a vízből.

Nagy az élénkség az ingyen fürdő körül is. Reggeltől késő estig nagy a tolongás a legelőkelőbb köröktől le a nép egyszerű gyermekéig. Ez pedig nem mese. Az ingyen fürdő ugyanis csak déli egy órától veszi fel az ingyenes jellegét. Addig a Neptun emberei ülnek benne.

Persze ezt nem mindeki tudja. És amikor déltájban az ingyenfürdőből előkerülnek a drága plörözös kalapok és a fehér poentesz bluzok nem egyszer hall az ember ilyen megjegyzést:

— Lásza, csak lásza. Nem hinné az ember. Ez a Grünbergerné. Negyven forintos kalapot hord és az ingyenfürdőbe jár Fenn az ernyő, nincsen kas!

Örs.

Veszélytelen a repülés.

— A nagy probléma megoldása. —

Amióta Wilbur és Orville Wright először hagyták el a földet dinamikus repülőgéppel, azóta most történt először igazi haladás a repülés terén. Párizsból érkezett hírek szerint Dautre francia ügyvéd és technikus föltalálta az önműködő egyensúlyozó készüléket, amelyet több mint háromszáz esetben ki is próbáltak már s amely egyszerűen be is váltotta a hozzá fűzött összes reménységeket. A teljesen veszélytelen, önmagát stabilizáló repülőgép problémája tehát most már meg van oldva, a rendes légi katasztrófáknak egyszerűen végük fog szakadni, amint az új és rendkívül genialis találmányt felszerelték az összes gépekre. Az aviatika történetében ismét hatalmasan lépett előre az emberiség, a sport-szerű aeroplánból ezuttal lett igazi közlekedési eszköz. Ami még a repülés terén ezen túl következni fog, az már igazán aprólékoság lesz. Fejlesztési fogják a gépek gyorsaságát, kényelmes carosszerűségeket fognak az aeroplánokra szerelni s valószínű, hogy rövidesen halatlan lendületet fog venni a repülve való helyváltoztatás, a levegőbeli közlekedés. Dautre találmányának nagyszerűségéhez kétség sem fér. Egybehangzó elragadtatással írják róla a párizsi lapok s a vele tett sikeres kísérletek még a legnagyobb mártékban pesszimista szakembereket is meggyőzték arról, hogy ez a stabilizátor korszakos jelentőséggel bír.

Dautre egyensúlyozó készüléke a levegőnyomásnak servomotorikus készülékkel való kihasználásán alapszik. Főalkatrészei az érzékeny lemez, a rugalmas részek és a süritett levegő által működő dugattyúszerű készülék. A lemez, amely a levegőnyomást fölfogja, a légáramlat minden irányváltoztatására reagál és erőátvitellel a helyes irányba stabilizálja a magassági kormányt.

A rendkívül egyszerű készüléket bármely aeroplánra rá lehet szerelni. A Dautre-féle egyensúlyozó készülék az aeroplán alsó részében helyeződik el s onnan köti vele össze a repülőgép kormánykészülékét.

E találmány teljes biztonsággal működik s minden balesetet megakadályoz, ha a szél elől-ről vagy hátulról támad, ha a motor elakad, vagy ha oldalról jövő légáramlatok kapják el a repülőgépet.

Szakértők nagy elragadtatással nyilatkoznak Dautre-stabilizátorról s a repülés problémájának végső megoldását remélik tőle.

A pusztuló Kecskemét.

— Romba dől a város. —

Távirati tudósítás.

Kecskemét, július 21.

Amiképpen távolodunk az örökre emlékeztető földrengés napjától, azonképpen arra a szomorú valóságra kell ébrednünk, hogy Kecskemét elpusztul. Eleinte még szépítették a dolgot, minden bajt kisebbnek láttak, bátrak voltak és bizók, hittek két kezük erejében, a melylyel hamarosan rendbe hoznak mindent és az új élet majd elfeledteti a keserves magpróbáltatást. De ma már megcsappant a nagy bizodalom. A bátorság megmaradt, mert a kecskemétiak szeretik az ő szűkebb hazájukat és bátran mennek neki a jövőnek, de a két karuk ereje nem lesz elég Kecskemét újjáépítésére. Napról-napra nagyobbak mutatkozik a gyászos pusztulás és ezzel szemben napról-napra kevesebb az idegen segítség, a melyre pedig rá vannak szorulva. Kevés a műszaki tisztviselő és kevés a sátor. A házakat mind meg kellene vizsgáltatni szakértőkkel, de erre nincs elég ember. A város öt mérnökkel és két műépítővel rendelkezhetik, a kik tizenhat nap óta szakadatlanul dolgoznak, már-már kimerülnek, de még rengeteg munka vár rájuk.

A város belterületén lévő négyezer ház külsőleg mintha alig sérült volna meg, de a szakértők azt mondják, hogy ezek a házak csupa rom, mind le kell bontani és mind újra kell építeni. Azok az időnként megismétlődött kisebb-nagyobb rengések titokban nagyon kegyetlen munkát végeztek: kicsiny, alig szám-bavehető repedéseket kitégítottak, gerendákat lódtítottak ki a helyükről, a tetőket lejebb és lejebb csuszatták. Sok házat igazán csak az Isten kegyelme tart még össze. Kis víhar, eső kell csak, vagy még egy igen csekély földmozgás és romba dőlnek a házak, összeporlanak a falak.

Tengernyi munkára és rengeteg pénzre lesz szükség, hogy romjaiból újjászüllessen Kecskemét. Dolgozik is itt mindenki. A városi tanács, élén Kada Elek polgármesterrel mindenütt ott van, mindenütt intézkedik, mindenütt segít, amennyire csak teheti. De sok a panasz, ezer a kívánság és növekszik a kétségbeesés. A város építő-irodája tegnapteljes erővel hozzáfogott a munkához. Munkás is volna elég, de nehezen foghatnak a dologhoz, mert hiányzik a szakértő utmutatása és mert egyre változik a pusztulás terjedelme. Sok házon meg kellett szüntetni a munkát a megrepedt falak veszedelmessége miatt. Az állandó és fokozatos pusztulás megdöbbenti a szakértőket is. Ha az a sok ezer látogató, aki most vasárnap ott járt, a jövő héten újra eljön, megijedve fogja látni Kecskemét pusztulását.

Az újabb intézkedések ezek: Az ország különböző helyeiről időszakonként már biztosítva vannak munkások. A budapesti olasz főkonzul átiratban olasz építőmunkásokat ajánlott föl a hatóságnak. A III. esendörkerület pa-

rancsnoksága a közbiztonság fõntartására a fõkapitány megkeresésére az őröktõl egyelõre husz embert Kecskemétre különített. A honvédelmi miniszter egy éjjel érkezett táviratban jelzi, hogy Nagyváradról, Szegedről, Kassáról, Miskolcra és Munkácsra vasuton gyorsárúként összesen 68 tábori sátrat adott föl, mely kétezszázötven embernek elégséges. Ez a sátermennyiség még meg sem közelíti a szükségletet.

Testvérgyilkos aradi háztulajdonos.

(Lelõtte a bátyját. — Véres elszámolás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad július 25.

Ma délelõtt tíz órakor Leiningen-utca 2. számú házba lévõ lakásának üveges ajtaján át Diószeghy Károly revolverrel mellbelõtte bátyját Diószeghy Gerzson, aki a kórházban halódik.

A tragikus eset oka és elõzményeként egy régebben huzodó örökösödési villongás szerepel. A két Diószeghy testvér: Károly a fiatalabb és Gerzson az idõsebb még a múlt év decembereben közösen vettek egy fûrészgépet és a gép órát 31000 koronát bekebeleztették a családi házra, amelynek egy negyedét bírta a két testvér. Apjuk ugyanis a ház felét amely tulajdona volt, felerészben feleségére, felerészben pedig a két fiára testálta.

A két fivér közül Gerzson volt a szakember, aki azonban nem sokáig dolgozhatott a géppel, mert elromlott s e miatt a két testvér kártérítési pert is indított a fõvárosi gépkereskedõ cég ellen. Idõközben esedékessé vált a gép vételösszege és a váltót peresítették, még pedig egy harmadik személy, mert a gépkereskedõ a váltót idõközben kielégítésre használta fel.

Miután a testvérek fizetni nem tudtak, a házat kellett volna elárverezni, amibe azonban az ifjabbik fivér Károly nem akart belemenni. Károlyra nézve nagy veszteség lett volna, ha elárverezik a házat, mert idõközben annak hat nyolcadrészét megszerezte. Özvegy Diószeghy né ugyanis jobban szerette Károly fiát, aki gondozta és ápolta, mint a rabiatús, izgága természetû Gerzson, s ezért a háznak tulajdonában lévõ felét eladta neki, a férje által reá hagyományozott negyed pedig telekkönyvileg biztosította.

Mikor a fizetési terminus lejárt, Diószeghy Károly elõnyös egyezséget ajánlott a bátyjának. Ajánlotta, hogy kifizeti neki örökségrészét és a gépet is teljesen átengedi neki. Diószeghy Gerzson eleinte hallani sem akart az egyezségrõl és fenyegetésekkel akarta fivérétõl teljesíthetetlen követeléseit kiereszokolni. Késõbb azonban három heti huza-vona után mégis elfogadta az egyezséget és megelégedett a neki felajánlott 7400 koronával, amivel egyttal minden adóssága is rendezve lett volna.

A kielégítési összeg fizetési terminusa e hó 30-ára volt kitûzve, Diószeghy Gerzson azonban nem volt hajlandó addig várni és az egyezés létre jötté óta állandóan zaklatta az õcsét és ügyvédjét Bedõ Árpád dr., akinél a kielégítési összeg deponálva volt. Újabb követeléseket is támasztott s mikor megmondották neki, hogy azok teljesíthetetlenek, megöléssel fenyegette nemcsak a bátyját és családját, hanem Diószeghy Károly ügyvédjét, Nagy Sándor doktort és a saját ügyvédjét is.

Tegnap is felment Bedõ Árpád dr. ügyvéd irodájába és erőszakoskodni kezdett, hogy fizessék ki az egyezségnél jóval nagyobb követelését, mert különben baj lesz. Az ügyvéd

megígérte, hogy mihelyt arra felhatalmazása lesz az õt megilletõ részt ki fogja fizetni.

Ma reggel fél 6 órakor a fiatalabb Diószeghy rémûlten verte fel álmából Bedõ ügyvédet. Tanácsot kért tõle, hogy mit csináljon és elmondta, hogy bátyja tegnap borzasztóan dühöngött és újra megfenyegette õt, hogy családotól kiirtja. Egész éjjel be voltak zárkózva és a félelemtõl aludni se tudtak. Elmondta, hogy õ már nem mer revolver nélkül az utcára lépni azóta, amióta a Gerzson felnõtt fia baltával megtámadták és súlyosan meg is sebesítették. Miután az ügyvéd megnyugtatta a kétségbeesett embert, az eltávozott.

Csakhamar megérkezett azonban Diószeghy Gerzson és az ügyvédnél is fenyegetõzni kezdett. Azt mondta, hogy egy házat vett, amire 30-án fizetnie kell, azért azonnal fizesse ki a részét és adja ki részvényeit, amelyek nem is voltak az ügyvédnél, hanem õzv. Diószeghy-nél, akinek azonban Diószeghy Gerzson a részvényekre még tartozott. Az ügyvéd, hogy az akaratoskodó embertõl megszabaduljon megígérte, hogy majd írásban elszámol vele és bár a törlési engedélyt még meg se kapta, a pénzt még ma postára teszi. Diószeghy Gerzson erre eltávozott, de késõbb ismét visszament az ügyvédi irodába. Az ügyvéd tárgyaláson volt, mire Diószeghy a gépirókisasszonynak dühös káromkodások között kijelentette, hogy most megy és végez a bátyja egész családjával. Ezzel elrohant.

Hogy ezután mi történt azt maga a véres merényletig ingerelt Diószeghy család a következõkép mondotta el ott járt munkatársunknak:

(Látogatás a szomorú házban.)

A gróf Leiningen Károly-utca 2. számú háza semmivel sem különb a többi házaknál. Alacsony, földszintes és a kapujától jobbra-balra két-két lefüggönyözött ablak. Benn a keskeny udvarban már barátságosabb a kép. Zöld vadszõllõvel befuttatott tornácok takarják el az egy szoba-konyhas udvari lakásokat, amelyekbõl három három van az udvar mindkét oldalán. A rekkenõ nyári délutánon is kellemes, hûsítõ hatást gyakorol ez az üde, zöldellõ udvar. És ebben a kellemes, barátságos keretben torzsalkodott a két testvér, itt lobogott az ádáz testvérgyûlölet egészen a mai kitörésig.

A kapu alatt egy öreg asszony mosott ruhát hajtogat és vasal. Beljebb nagy némaság. Semmi sem árulja el, hogy itt ma délelõtt véres összecsúzás történt. A Diószeghy-családok lakása után érdeklõdöm.

— Károly az itt lakik. Mindjárt az elsõ ajtó — magyarázza az öreg asszony. A másik, a Gerzson nincs itthon. Mind elmentek.

Tehát Diószeghy Károly. Az udvar jobb oldalán ép olyan vadszõllõs, tornácos kis lakás a házigazdáé, mint a többi lakóé. A szoba ablakán az egyik üvegtáblát csillagosan szétágazó törés szakítja meg. Talán ez a lövés helye? Nem: a golyó útja a konyha üveges ajtaján látszik: korona nagyságu, szabálytalan formájú törés. A széle kormos belülrõl. Ugy látszik közelrõl történt a revolverlövés. Az ajtó zárva van és csak némi kopogtatás után nyitja föl óvatosan egy barnapiros arcú komoly férfi: Diószeghy Károly.

Kissé gyanakodva néz körül, mintha attól tartana, hogy ismét bátyja támad reá brutálisan. Megmondom, hogy az „Aradi Közlöny” munkatársa vagyok, amire sajtóságos dolog történik.

— Én nem hirdetek. Nem fizetek semmit! — tiltakozik élénken Diószeghy.

Az alhirlapírók és apróbb nagyobb aradi garaimanók híre tehát eljutott már a Leiningen-utca is, ahol azt hiszik, hogy minden ember, aki újságírónak mutatkozik be, „hirdetést” és mindenképp pénzt akar a napi események elõterébe került embertõl. De Diószeghy Károly értelmes ember és hamarosan megérti, hogy mirõl van szó. És a takaros kis konyha homályos hátterében megmozdul két asszony is, egy magas, barna arcú harmincas években

járó: a felesége és egy õszfejú, alacsony nõ, akinek kerek szemei tág csodálkozással néznek maguk elé, pedig világtalanok, semmit sem látnak: az édesanya. Ők asszonyi tapintattal mindjárt megértik, hogy itt nem hirdetésrõl és pénzfizetésrõl van szó, hanem az igazságról.

(Az állandó pénzzívattyú.)

— Mond el te, asszony — szólal meg fáradtan, ellankadva Diószeghy Károly, amikor a szobában körülüljük az asztalt. — Te jobban tudod.

Az asszony szólna is, nem is. Fáradt, elernyed, hosszú izgalmaiktól megviselt õ is, meg a szegény öregasszony is, aki néman, hallgatva, mozdulatlan szemeit mindig egy pontra szegezve áll az ablak mellett. A véres tragédia, a régóta tartó testvérháborúság még frissen ránehezedik árnyékával erre a három emberre.

Végre mégis Diószeghy Károly szólal meg. Értelmes, világos beszédû ember és láthatóan azt igyekszik megértetni, hogy amit tett, önvédelembõl tette.

— Most szeptemberben lesz egy éve, hogy bátyám, Gerzson ideköltözött a házba — mondja — Azóta vége van a békességnek. Mindig jobban voltam Gerzsonnal, nem civódtunk soha. Igaz, hogy már azelõtt is folyton pénzt kért tõlem is, de még inkább anyámtól. Hol husz, hol harminc, hol ötven forintot. Adtunk neki és nem volt semmi baj. Pár év elõtt Gerzson elköltözött Aradról és Vajdahunyadon. Petrozsényban vállalt munkákat. Vasutépítéseknel szokott földmunkát vállalni. Legutóbb is az Aradhegvaljai vasutnál dolgoztak az emberei, de nem ütött be ez a vállalkozása.

— Amikor anyánk, Diószeghy Józsefné negyedfélve özvegyen maradt, már akkor kezdõdött a torzsalkodás. Gerzson haragudott reám, mert özvegy anyám hozzám költözött. De az igazi baj csak szeptemberben kezdõdött. Gerzson is beköltözött ekkor a házba és ahol tizenegy év alatt, amióta én itt lakom, nem volt perpatvar, civódás, azóta majd mindennapos lett a veszekedés. Bátyám állandóan pénzt zsarolt anyánktól, meg tõlem is és ha nem tudtunk neki eleget adni, akkor éktelen szidalmakkal illett. A haragot még élesebb tette, hogy velem akarta megfizettetni egy fûrészgép javítási költségeit is, amelyet ugyan közösen vettünk, de amelyet már õ egyedül használt, amikor elromlott.

(Az irigy testvér.)

— Azután folyton irigykedett ránk. Én ugyanis a waggongyárban dolgozom. Igaz, hogy csak napszámba járok, de takarékosan élek. Családom, az igaz, hogy nincsen, de anyámat itt tartom magamnál. Gerzsonnak azután fájt, hogy nekem mindig van pénzem, tisztességesen öltözködöm, meg tudtam venni a házat is. Szidalmazott, gunyolt, bántott engem is, feleségemet is, anyámat is. Hogy vége legyen a türelhetlen állapotnak, megvettem az õ házrészét is.

Novemberben kiköltözött volna Gerzson a házból. De így sem vált jobb a helyzet. Közjegyzõ elõtt állapodtam meg bátyámmal, hogy mit fizetek neki, de õ mindig többet és többet akart kapni. Emiatt még dühösebb volt reám, mint azelõtt. Három hét elõtt fia segítségével meg is vert. Tegnap...

— Nos mi történt tegnap? — kérdeztem.

Itt az asszony szólt közbe:

— Ott kezdjed Károly, hogy tegnap megint pénzt kért, 400 koronát...

De mindjárt el is mondta Diószeghy-né:

(Készülõdés a testvérgyilkosságra.)

— Gerzson tegnap estefelé, amikor a munkából hazajött, az uram megszólította az udvaron. Követelte, hogy fizesse ki, ami neki jár. „Éredj a fiskálisodhoz, annak fizettem” — mondotta az uram. Erre Gerzson szitkozódni kezdett. Fenyegette Károlyt, hogy fejszével összeapritja. Azt kiabálta az udvaron, hogy paprikást csinál belõlünk, mind a háromunkat megöl. Bizony ki sem mertünk mozdulni még vízért sem, mert oda volt támasztva a fejsze Gerzson ajtaja mellé egész délután. Esti tízenegy óráig így tartott a láрма. Gerzson itt sétált az ablakunk alatt, fenyegetõzött és szitkozódott. Végre 11 órakor aludni ment. De az ajtóban még megállt — itt lakik a szomszédunkban, jól áthallatszott — és kijelentette, hogy õt már hajnalban 4 órakor keltsék föl, mert agyon akarja verni az uramat.

— Tetszik tudni — vette át ismét a szót Diószeghy Károly — én reggel fél hétkor megyek munkába. A bátyám tehát reám akart lesni, hogy a mikor elmegyek, megtámadjon. Hát én békés ember vagyok, kerülni akartam a civódást. Elhatároztam, hogy még 4 óra előtt elmegyek hazulról. Egész éjjel nem aludtam, felöltözve ültem egy széken, mert nem tudtam, hogy éjjel nem támad-e ránk a bátyám. Hajnali háromkor azután elmentem hazulról. A ligetben sétálgattam. A hidról át-át néstem a ház felé, mert féltem, hogy Gerzson megtámadja a két asszonyt. Négy óra után láttam, hogy a bátyám a kapu előtt áll. Ő is észrevett engem és dühösen rám kiáltott:

— Kiszóktél kutya, de be nem jössz! Elve be nem teszed a lábadat!

(Nem ad oltalmat a hatóság.)

Fenyegetése annyira megriasztott, hogy elmentem reggeli hat óra előtt Bedő Árpád dr.-hoz, fölvertem álmából és elmondtam neki mindent. Bedő dr. igyekezett megnyugtani, de bizony én nem találtam nyugtatómat. Ugy kószáltam az utcán cél nélkül. A waggongyárba is elmentem, hogy bejelentsem, ma nem jövök munkába. Végre reggel lett. Amint csak lehetett, bementem a kénigási bírósághoz és jelentést tettem bátyám fenyegetéseiről. Idézést írtak Gerzsonnak és azt mondták, hogy holnap délelőtt majd a lelkére beszélnek neki. Hiába kértem, hogy adjanak mellém rendőrt, vagy detektívet, aki hazakisérjen. Azt felelték, hogy ne tartsak semmitől, az olyan kutya, amelyik sokat ugat, nem harap. Megmondtam azt, hogy van revolverem és ha bátyám megtámad, azzal védekezni fogok.

— Nem kerül arra a sor — mondták a kénigási bíróságon.

— Elmentem tehát. Utközben beszéltem ismét Bedő dr.-hoz, ahol azt mondták, hogy épen az imént járt ott a bátyám. No akkor most nincs otthon — gondoltam — és hazasiettem. Délelőtt 10 óra tájban érhettem haza. A kapuban lesben állt bátyám két fia, de nem mertek bántani. Lakásomban holtfáradtan leveleztem ingre-nadrágra. Negyedórja lehettem otthon, amikor megjött Gerzson. Láttam, amint a két fiúval elment az ablak előtt. Tudtam, hogy most lesz valami. Elővettem a revolveremet, amit azután vásároltam, hogy Gerzson három hét előtt megvegyt — és letettem magam elé az asztalra. Pár perc múlva bátyám megnyomta a konyhaajtó kilincsét. Zárva volt. Erre zörgetni kezdett. Én fölkeltem és a revolverrel a kezemben kimentem a konyhába.

(A testvér vére...)

— Károly ereszd bel — kiáltotta bátyám.
— Ne gyere bel ne merj bejönni — feleltem én.

— Most már azért is bemegyek — erőszakoskodott Gerzson és vállával az ajtónak dőlt.

Csak az egyik kezét láttam, mert a másikat a háta mögött tartotta. Volt-e ebben a kezében valami, nem tudom. Még egyszer szól- tam hozzá:

— Gerzson menj el, vigyázz magadra!
— De most bemegyek — fuldokolta ő dühösen — és megtanítlak.

— Erre fölemeltem a revolvert és az ajtó felé löttem. Rá akartam ijeszteni Gerzsonra és nem is céloztam. Hogy hol érte a golyó, nem tudom. Azt láttam, hogy elment az ajtótól, majd az udvaron megfordult. Ekkor láttam, hogy a melle véres. Bement a lakásába, én pedig ott álltam azon a helyen, ahol löttem, kezemben a revolverrel. Mozdulni sem tudtam még akkor sem, amikor egy félóra múlva kijöttek a rendőrség emberei és Gerzson elvitték a kórházba. Akkor a rendőrségre mentem, ahol kihallgattak és eleresztettek.

— Sajnálom, amit tettem, de nem volt más menekülésem. Bátyám folyton-folyvást fenyegetett. Az egész ház tudja, hogy óraszámba hangoztatta, hogy paprikássá vág minket. Én eléggé kerestem a törvény oltalmát Gerzson ellen. Voltam az ügyészségen, a kénigási bíróságnál nem is egyszer. Nem tudtak megvédeni a bátyám ellen, tehát ön magam védekeztem.

— Bizony uram — mondja Diószeghy Károlyné — és még most sem tudjuk, hogy mi lesz velünk. Gerzson a felesége bujtogatta el- lenünk és most majd a fiát uszítja ránk. Ami-

kor délelőtt a baj megtörtént és Gerzson megsebesült, még akkor is azt kiáltozta az uramnak.

— Megállj disznó kutya, ma meg kell döglened.

És itt lakik a házban egy kis fiú, Bende János a neve, 3. polgáriba jár, az hallotta, amikor Diószeghy Gerzsonné a lövés után megcsókolta a legnagyobb fiát és azt mondta neki:

— Eredj édes fiam, fogd a fejszét és üsd agyon a Károlyt!

A fiú el is jött az ajtónk sarkáig, de azután mást gondolt és lehajolva, hogy meg ne lássuk, elment az ablak előtt. Nem merünk tovább egy házban lenni Gerzsonékkal, mert még igazán agyonvernek...

— Engem nem is kell agyonverni — zokogta könnyektől elfojtott hangon a vak öreg asszony — azt mondta a fiam, a Gerzson, hogy velem egy csapással végezz, mint a beteg macskával! Ezt mondta rólam, az édes anyjáról!

Szomorú történet ez. Szomorú emberek a szereplői. Szomorúak Diószeghy Károlyék és valószínűleg azok Gerzsonék is. Ott senki sincs a lezárt lakásban. A hat tagú család eltűnt a házból. Diószeghy Gerzson a kórházban fekszik. Felesége Kőszegi Lidia, akit Károlyék a civódások titkos bujtogatójának tartanak, valahol azt lesi: él-e, hal-e férje. Oda vannak a gyerekek is a 17 éves László, aki facér lakatos, a 15 éves Róza, a 13 éves Gyula és a 3 éves Károly. Mind kivették részüket a családi perpatvarból, ott voltak, amikor a múlt hetekben Diószeghy Károlyt elverték. Épen csak a három éves fiú a kivétel.

— Ki kell költözniük — mondja Károly — ki kell lakoltatni őket. Nem maradhatunk tovább egy fedél alatt.

— És hogy megmutassa, mennyire akarja a szabadságot, mennyire kész mindenre a békeségért: négy száz koronát vesz magához és viszi az ügyvédhez. Azt a bizonyos 400 koronát, amit Gerzson olyan dühösen és jogosulatlanul követelt. Hadd legyen az is az övé, csak legyen már vége...

(Rosszul célzott.)

— Amint az utcán végigmegyek Diószeghy Károlylyal, itt is, ott is ráköszöntenek a külvárosiasan házuk előtt üldögélő emberek, asszonyok. Jól ismerhetik nemcsak őt, hanem bátyját is, családi ügyüket-bajukat is. Tiszta- ban vannak mind azzal, hogy nem a revolvert fogó Károly itt a hibás, hanem a rossztermészetű, rabbiátus Gerzson. Ez érzik ki a szavukból, mert ilyen furákat mondogatnak:

— Rosszul tetszett célozni Diószeghy ur!
— Magasabbra lőtt volna!

— A szívébe — sipítja egy hang.
Mindenkinek a tetteit sajnálja és senki sem az áldozatot. Már pedig az ilyen népitélet igazságos szokott lenni.

A rendőrség részéről Szepekovszky Teofil rendőrhadnagy jelent meg Rasztyig István detektívvél a merénylet színhelyén. Előállították a tettet. Kihallgatták, jegyzőkönyvbe vették a tanúk vallomását is. Mind azt mondták, hogy mint az üzütt vadat: ingerelte a sértült a fivérét, aki önvédelemből volt kénytelen lelőni őt.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A botrányba fült vasutépítés epilógusa.

— Főtárgyalás a koronatanu nélkül. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 25.

Az arad-nagykikindai vasut építés ügye, mely annak idején nagy port vert fel, ma az aradi kir. törvényszéket is foglalkoztatta. Tudvalevőleg a vasutépítkezés Pallós Ármin egyik vállalkozása volt. Pallós az építkezés, illetve a vállalat vezetésével sógorát, Kádár Gyulát bízta meg, Kádár Aradot tette meg székhelyének s itt kötötte meg számtalan szerződését a különféle alvállalkozókkal. Többek között a munkások élelmezését Pongrácz Jenő vállalkozónak engedte át s írásbeli szerződésben biztosította, hogy a munkálatoknál állandóan ké-

háromezer embert fognak foglalkoztatni, kik a kintinban szerzik majd be étel, ital és dohány-szükségletüket.

A szerződés megkötése után Pongrácz biztosítékként egy 5000 koronás váltót adott át Kádárnak s türelmetlenül várta a vasutépítési munkálatok megkezdését. Köztudomású azonban, hogy a Pallós féle vállalatok kártyavárként összeomlottak, így többek között az arad-nagykikindai vasut építésétől is elesett Pallós Ármin, sőt ennek következtében a vasutépítés is szünetelt egy ideig. Pongrácz ily körülmények közt hiába várta, hogy teljesen felszerelt kantinját 2-3000 munkás látogassa. Vissza-kérte tehát a kaució gyanánt letett ötezer koronáját, sőt a befektetések és a haszon elmaradása miatt hatvanezer korona erejéig kártérítési keresetet indított Pallós Ármin és társai ellen. Az ötezer koronás kauciót nem kapta vissza, ellenben a váltót Kádár Gyula beperesítette és Pongrácz egy szép napon megkapta a sommás végzést.

A váltóért természetesen Pongrácz nyerte meg, ki ezután feljelentette Kádár Gyulát. Az aradi kir. ügyészség 1909. májusában adta ki a vádiratot, mely sikkasztás büntetével vádolta Kádárt. Az ügyben már többször volt főtárgyalás kitűzve, de a koronatanu, Pallós Ármin egyszer sem jelent meg. Végre ma nélküle tartották meg a főtárgyalást. Tanuként Frisch Miksa és Fodor Mór kantinálbérletet hallgatták ki, Morócza Dénes kir. ügyész fentartotta a vádat, de a törvényszék Nemes Zsigmond dr. védőbeszéde után felmentő ítéletet hozott.

Halálugrás a vizsgálóbíró ablakából.

(Harmadik emeletről leugrott fogoly.)

Lábirati tudósítás.

Budapest július 25.

A budapesti törvényszék épülete előtt ma döbbenetesen véres esemény játszódott le. A harmadik emeletről egy ember hullott alá s összeroncsolt testtel holtan terült el a kövezeten. A járdát véresre festette az öngyilkos ember vére, amely patakként csurgott le az utcá- ra. A boldogtalan férfi: Klopfer Miksa szabósegéd volt. Nyolcszor büntették már lopás miatt és most tartóztatták le kilencedszer, ugyancsak lopásért. Klopfer legutóbb tíz évre tiltották ki a főváros területéről, de mert más- hol megélni nem tudott, hát lopva, titokban visszatért és a kültekkel büntényein és fantasz- tikus éjjeli menedékhelyeken húzta meg ma- gát.

Erzsébetfalva alatt, perzselt bokrok között, szénakazlak alján húzta meg magát Klopfer Miksa. Nappal nem mert kimozdulni rejtekhelyéről, mert félt, hogy bicogó lábáról felismerik a rendőrök. Csak éjszaka bujt elő odújából és ilyenkor mint egy megriadt állat besompoly- gott a fővárosba, ahol koldulásból tengette éle- tét. A börtönt megelégette, elég része volt benne. Elhatározta, hogy inkább koldus lesz, vissza nem kerül többé a börtönbe. Klopfer néhány nappal ezelőtt hajnali három órakor egy részeg vasuti munkással találkozott a Si- mor-utcában. Pénzt kért tőle. A munkás azt felelte, hogy fizet neki, amennyit csak akar, de pénzt nem ad neki. Ezután együtt mentek koresmárról-koresmára. Már erősen virradt, a mikor Klopfer bucsuzás nélkül eltűnt. Még lát- szott meghajlott alakja a poros országúton, a mikor a munkás észrevette, hogy harmincöt korona hiányzik a pénzéből.

Utána szaladt, elfogta és átadta egy rend- őrnek, aki a tolvajt bekísérte a főkapitányságra. A szerencsétlen flótás tagadta a lopást. Sirt, könyörgött. Nem használt. Nyolc koronát talál- tak a zsebében. Ez súlyos bizonyíték volt. A rendőrségen, amikor kihirdették előtte az elő- zetes letartóztatást elrendelő végzést, megkér- deztek, megnyugszik-e?

— Nekem már minden mindegy... — felelte megadással Klopfer. Aztán hozzátette:

— Ez a végzetem . . .

Ugy látszik, ekkor határozta el, hogy meghajszolt életének bucsút mond örökre.

Klopfert tegnap délután zöld kocsin szállították át a Markó-utcai ügyészségi fogházba, ahol már mint régi jó ismerőst fogadták. Klopfert nem is felelt a hozzá intézett kérdésekre, szomorúan bebecsegett a cellájába. A beadott élelemhez hozzá sem nyúlt. Az ő, aki minden öt percben benéz az ajtaján, nem vett rajta észre semmi rendkívülit.

Déli tizenegy órakor Krezsák Pál soros vizsgálóbíró letelefont a fogházba, hogy vezessék fel Klopfert. A foglyot azonnal felvezették a vizsgálóbíró harmadik emeleti előszobájába, ahol míg rája került a sor, fél óráig várakoznia kellett. A vizsgálóbírák nagy része már kivette a nyári szabadságát, aki pedig idehaza van, az agyon van terhelve munkával. A harmadik emeleti helyiségek ebben az óriási hőségben szinte elviselhetetlenek. Az ablakokat, ahol egy kis szellő beférkőzhetne e rideg, szomorú hivatalos helyiségekbe, nem szabad kinyitniok. E miatt azután délelőttünkint kétszer is kell gallért váltaniok a bírának, akiknek a ruhájuk facsaró viz az izzadságtól. Ez az ablakbecsukási rendelet tíz év óta áll fenn. Akkor történt, hogy a híres lovag Koritowszky Konstantin mérnök levetette magát Puscariu vizsgálóbíró szobája ablakából az utcára és agyonuzta magát a kövezeten. Zsitvay Leó a törvényszéknek volt elnöke, az eseten okulva szigorú rendeletet bocsátott ki, amelyben megtiltotta a vizsgálóbíráknak, hogy ablakaikat nyitva tartsák.

Amde a mostani hőség miatt lehetetlen volt ezt a rendeletet szó szerint betartani. Így volt ez ma is. Krezsák vizsgálóbíró szobájában délelőtt tizenegy órakor a hőmérő harminékét fok Celsiusot mutatott. A bíró kinyitotta mind a két ablakát s kiizent a jegyzőjével, hogy vezessék be Klopfert.

A tragédia szédületes gyorsasággal játszódott le. Csehi Károly fogházor kinyitotta a bíró szobájának ajtaját és maga előtt eresztette be Klopfert a szobába.

Alighogy betette maga után az ajtót, a rab előrefutott és fejével felé vetette magát a szédületes mélységbe, ahol tüstént szörnyet halt. Mindez egy pillanat műve volt.

Mire a vizsgálóbíró felpillantott irataiból, Klopfert már összeroncsolt testtel holtan feküdt a kövezeten. Klopfert holttestét két fogházor becipelte a fogház hullakamrájába, ahol még ma délután a törvényszéki orvosszakértők felfogják boncolni.

Az esetről Kisfaludy László fogházigazgató tüstént jelentést tett az ügyészségen, ahol Vargha József soros-ügyésznek osztották ki az ügyet. Vargha ügyész azonnal indítványt tett, hogy Kendy vizsgálóbíró az ő jelenlétében sürgősen ejtse meg a vizsgálatot, annak kiderítésére, hogy kit terhel a felelősség.

Kendy bíró elsőnek Krezsák vizsgálóbírót hallgatta ki. Krezsák így kezdte vallomását:

— Epen a Klopfert-ügy iratait tanulmányoztam, amikor a szerencsétlenség megtörtént. Csehi fogházor kiabálására riadtam fel és akkor tudtam meg, hogy a rab levetette magát a nyitott ablakon.

Ama kérdésre, hogy a szabályok ellenére miért hagyta nyitva az ablakot, így felelt a vizsgálóbíró:

— Nem bírtam a nagy forróságot! Harmincegy fok meleg van ebben a szobában. Csúpan néhány percre akartam az ablakokat nyitva tartani.

Csehi Károly fogházor azzal védekezett, hogy egy pillanat alatt játszódott le az egész tragédia és nem volt módjában megakadályozni az öngyilkosságot.

A rendőrség megállapította, hogy Klopfert a legveszedelmesebb nemzetközi zsebtolvajok egyike volt. Évekkel ezelőtt, amikor az orosz-ár Bécsben volt, egy külföldi mágnes aranyórát lopott el. Ezért két és fél évet ült. Alig hogy kiszabadult, Kissingenben követett el zsebmetszést, amiért hathónapi súlyos börtönt kapott. Ezeken kívül még hatszor itélték el kisebb-nagyobb szabadságvesztésre Klopfert, a ki mindössze harmincegy éves volt. Alacsony, kis sovány ember volt a szerencsétlen, a ki ilyen borzalmasan számolt le nyomorult életével. Az egyik lábára erősen sántított és ép ez volt a végzete, mert amíg a lopásait rendkívül

ügyesen követte el, elmenekülni nem tudott, majdnem minden esetben tettenérték.

Egy hírlapíró előtt Krezsák Pál dr. vizsgálóbíró a következőkben nyilatkozott a törvényszék megrázó szenzációjáról:

— Nézzem reám. A gallérom és az ingem csurom viz. Nem emlékszem, hogy valaha is ilyen pokoli hőség lett volna a hivatalban. Tudom, hogy szabálytalan dolog volt az ablak nyitvahagyása, de nem tehetek róla. Szinte feldokoltam már a forróságtól. Csak pár percig akartam nyitva hagyni az ablakot és nem is láttam, amikor Klopfert beeresztették hozzám. Mondhatom, amikor az utcán megláttam Klopfert vérző holttestét, majdnem rosszul lettem. Az egész esemény egy pillanata műve volt.

A vizsgálóbíró ezután elmondotta, hogy a dologról azonnal jelentést tett Langer Jenő dr. ítélőtáblai bírónak, a törvényszék helyettes elnökének.

Bűnjelek a cipő talpában.

(Mulasztás a rendőri nyomozásnál.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Szeged, július 25.

Megirtuk, hogy a szegedi rendőrség letartóztatta Fodor Jenő temetkezési vállalkozót a felesége feljelentésére súlyos testisértés és többrendbeli váltóhamisítás miatt. Ennek az ügynek — mint Szegedről jelentik — érdekes fejleménye van.

Kitűnt, hogy a rendőrség napokon keresztül fontos bűnjelek után kutatott, Fodor Jenő a rendőrségi fogházban a szó szoros értelmében ezeken a bűnjeleken járt. Ugyanis számított a rendőrség naivitására s fontos okmányokat, valamint pénzt és takarékpénztári könyveket rejtett el a cipője talpában. Jól számított, mert a rendőrség mindenre gondolt, csak arra nem, hogy a bűnjeleket magánál Fodornál keresse. Hogy az ügy fejleményére döntő hatású okmányok megkerültek, az egyedül az ügyészségnek köszönhető.

Fodor Jenőt, aki ellen többrendbeli súlyos testi sértés, csalás és okirathamisítás miatt tettenézték feljelentést, este kísértette át Szakáll József dr. alkapitány, a bűnügy referense az ügyészségi fogházba. Peddig akkor még a nyomozás nem volt teljes. Hiányoztak fontos okiratok, hiányzott pénz, továbbá takarékpénztári könyv, amelyről a rendőrség csak annyit tudott, hogy valahol léteznek, de hogy Fodor hova rejtette el őket, nem is sejtették. Harcsányi Elemér dr. királyi ügyésznek föltűnt, hogy Fodor Jenő megmotoztatásáról semmi írás sem tanuskodik noha a motozást határozottan parancsolja a törvény. Az ügyész tehát, hogy a rendőrség mulasztását pótolja, meghagyta Bikisán György fogházormesternek, hogy a fogoly ruháját kutassa át.

A motozás szenzációs eredménnyel járt. Fodor Jenő kézzel-lábbal tiltakozott a megmotozás ellen s az egyes ruhadarabokat erőszakkal kellett lehúzni róla. Nagy hévvel ellenkezett, amikor széles, hosszú amerikai cipőire került a sor. A fogházormesternek rögtön föltűnt, hogy Fodor cipőjén szokatlanul vastag a talp. Amint jobban szemügyre vette a lábbelit, észrevette azt is, hogy a dupla talpon hatalmas rés van. Benyúlt a résbe s a cipőtalpból írásokat, pénzt és takarékpénztári könyvet húzott ki.

Fodor erre nevetve megszólalt:

— Azért dugtam a cipőtalpba az iratokat és a pénzt, hogy a rendőrségen meg ne találják, de az óvatosságra nem volt szükség, mert elfelejtettek megmotozni.

Az ügyészségen természetesen rögtön őrizet alá vették a bűnjeleket: egy szerződést, amely a bérkocsi vételre vonatkozik, egy nyilatkozatot, 300 korona készpénzt és egy 1000

koronáról szóló szeged-csongrádi takarékpénztári betétkönyvet.

Az érdekes fordulatról értesítették a rendőrséget, ahol valóságos konsternációt keltett a közlés. Szalay József dr. helyettes főkapitány rögtön elrendelte a vizsgálatot annak megállapítására, hogy a mulasztásért kit terhel a felelősség. A vizsgálat eredményéről a főkapitány helyettes ezeket mondta:

— Az ügy referensét mulasztás terheli, mert nem rendelte el Fodor Jenő személyi megmotozását. A törvény ugyanis határozottan utasítja a nyomozó hatóságokat, hogy a terhelteknél, ha azokra fogházbüntetés vár, személyi motozást kell eszközölni. Intézkedtem, hogy jövőben ilyen mulasztás elő ne fordulhasson.

Fodor Jenő ellen egyébként a következő ügyek miatt folyik eljárás az ügyészségen:

1. Kétrendbeli súlyos testi sértés büntette miatt, amelyet általa követett el Fodor, hogy feleségét július 12 én először a lakásban, aztán az utcán úgy megverte, hogy az asszony sérülései komplikációk nélkül is öt-hat hét alatt gyógyulnak.

2. A felesége nevén vezetett temetkezési intézet cégét önkényűleg megváltoztatta, amennyiben felesége tudta és beleegyezése nélkül cégtörlési kérvényt nyújtott be a törvényszékhez, amelyre ráhamisította az asszony aláírását.

3. Berkes József gumikerekű bérkocsi-vállalatát felesége nevében magvatte s a szerződésre itt is ő hamisította Fodorné nevét.

4. Kurzuski János gyárimunkás sikkasztás miatt, Szekeres János kocsis pedig testi sértés miatt tett följelentést Fodor ellen.

A temetkezési vállalkozó ellen még egyre érkeznek a följelentések s a felesége kárára elkövetett más okirathamisítási és sikkasztási ügyekben is megindult az eljárás.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szerda: Luxemburg grófja, operett. Fedák Sári vendégfelléptével.

Csütörtök: Babuska, operett. Fedák Sári bucsufelléptével.

Péntek: Páholly, bohózat. Vendrey és Tapolczay, a Vigszínház tagjainak és Kardos Andor, a Magyar Színház tagjainak vendégfelléptével.

Sombat: Végrehajtó ur, bohózat. Vendrey, Tapolczay és Kardos Andor vendégfelléptével.

Vasárnap: Délután Mozgófényképek, bohózat. Vendrey és Tapolczay vendégfelléptével. Este: Sabinók elrablása, vígjáték. Vendrey és Tapolczay vendégfelléptével.

* Fedák Sári — Luxemburg gróf. Ez az alakítás újabb sikere Fedáknak, aki új szint és új felfogást öntött a szerepbe. Ahol eljátszotta, mindenütt a tomboló lelkesedés kísérte és biztosra vesszük, hogy holnap este is az elragadtatás tapsai fogják megjutalmazni a művésznő alakítását. Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánult már eddig is, ami önként érthető, mert Fedák Sári művészi vállalkozása megérdemli a legteljesebb figyelmet. Az operett máskülönb az eddigi szereposztásban kerül színre.

* Az utolsó színelőadások. A hét utolsó három napján a kitűnő vendégtrío gondoskodik a közönség mulattatásáról. Vendrey Ferenc, Tapolczay Dezső és Kardos Andor fővárosi színészek lépnek fel három kitűnő bohózatban, amelyek közül a Végrehajtó ur bohózat ezuttal először kerül színre Aradon.

* Fedák Sári bucsufellépte. Csütörtökön fejezi be vendégjátékát Fedák Sári, az aradi színház vendége. Utóljára a Babuska kedves

zenője operettben fog fellépni, amelyben spanyol táncot fog lejteni.

* **Kardos Andor fellépése.** Érdekes estélye lesz pénteken este színházunknak. A Páholy, vagy a szabadkőművesek című nagyszerű bohózat előadásának keretében. Vendrey és Tapolczayval együtt, Kardos Andor, a Magyar Színház tagja is fellép. Kardos Andornak első fellépését az teszi érdekessé Aradon, hogy a kitűnő művész egy 16 éves junkerleány szerepében mutatkozik be közönségünknek. A rendkívül mulattató darabban Kardos Vendrey törvénytelen leánya lesz, de minden torzítástól menten úgy fog megjelenni, teljes illúziót kelve, mint egy szép fiatal leány. Értesülésünk szerint igen nagy érdeklődés mutatkozik — a hármas fellépés iránt.

* **Heltai Jenő kabaréja.** A következő művészekből és művésznőkből áll Heltay társulatának névsora: Lippmann Pepi nőkomikus, aki szellemes és finom játékával meghódította az ország közönségét. Várady Elza kabaréművésznő, a fővárosi Bombonier kabaré tagja. Hidy Irén, a Fővárosi Városligeti színház primadonnája. The Leslies amerikai angol és ének táncoktató. A férfitagok névsora a következő: Mödlinger Hugó a Berliner Apolló Theater kiváló komikusa. Halmi Vilmos tánckomikus. Szathmáry Árpád komikus, Kardos Andor, a Magyar Színház tagja, Meggyaszay Jenő a nagyváradi színház tenoristája. Vendégszereplésüket biztosították: Hanzi Führer, a bécsi hírneves kabarédíva, Kornay Berta és Fereny Károly fővárosi művészek. A zongoránál Hetényi-Heidelberg Albert, a nagynevű zeneszerző fog ülni. A titkári teendőket Sulik Kálmán hírlapíró van megbízva, akinél bérlet előjegyezhető.

* **A tigrisszívű asszony és más nyolc legnagyobb szenzációs mozgókép kerül bemutatásra szerdán az Apollóban.** Valamennyi számára a műsornak a kinematográfia legérdekesebb tárgya és technikailag is csodásan megkonstruált produkuma. Ha végigtekintünk a szerdai műsoron, meggyőződhetünk arról, hogy mennyi szórakozást s mily érdekes tanulmányt nyújt az Apolló minden előadása. A műsor egy gyönyörű természetutáni felvétellel kezdődik. A címe: Szerajevó. A bosnyák főváros klasszikus szépeit mutatja be a kép. A hűséges apollónő önfeláldozása című kép megható realiztikus drámát mutat be az életből. Hasonlóan szép drámai kép A tigris szívű asszony című kép is. Schulz ur porcellán vásárol és a lányom csodaszép könyekig kacagtató humoros kép. A slágere a műsornak Egy izákos ember megtérítése, ótszáz méteres csodaszép kép, a melynek a cselekménye egy részeges ember sorát mutatja be. A műsor Palinak, a közkedvű komikus mokáival fejeződik be. 177

* **Az Uránia előadásait nem befolyásolja a hőség.** A ventilátorok kellemes, hűs levegője mellett, miközben az utcán verejtékeznek az emberek, benn fenomenálisan szórakozik a közönség. Gyönyörű műsora meg is érdemli a legnagyobb érdeklődést. Wedekind hatásos drámája az Éjszaka egyike a legmegkapóbb színpadi munkáknak. A megvakult színésznek erőteljes drámai játéka sokáig marad emlékeztetés a néző előtt. Az energikus Pali, aki csak úgy nyeri el az imádott leány kezét, ha férfias bátorságát bebizonyítja, sok kaland után épen a leány apját veri el férfias erővel. Színes, kedves látvány a legutolsó budapesti ifjúsági tornaverseny. Ezer és ezer gyermek plasztikus természetében gyönyörködünk pompás felvételekben. Az eseményekben gazdag Pathé zsurnál, egy notórius kártyás élethű tragédiája, több humoros kép egészítik még ki a sikerült és összeállított műsorát. 175

HIREK.

Stambul romokban.

— Ötvenezer ember hajléktalan, ötven ember elégett. —

Távirati tudósítás.

Konstantinápoly, július 25.

Mára nagyjából mérleget lehetett már csinálni a megdöbbentő stambuli tűzvész pusztításai után. A hivatalos megállapítás szerint hater ezer ház veszett el a lángokban. Elégett egész sor iskola, busz mecsét, palota, valamint a hadügyminisztérium, de a miniszter kommunikéje szerint a vezérkar összes okmányait sikerült megmenteni. A pusztulás helye az Arany-szarvtól a Marmara tengerig terjed, s amerre a szem ellát, minden füstölő romhalmoz. A hajléktalanok száma legalább ötvenezer és óriási a nyomor. A rendőrség többeket letartóztatott, többnyire olyanokat, akik a megmentett tárgyakat zsákmányolták. Az egész kár negyven millió korona a biztosító-társaságok kára huszonöt millió korona.

Tegnap délután két óra tájban a Balat zsidó negyed is kigyuladt s újabb ötszáz ház égett le. A minisztertanács rögtön kivonult. A tűz hír szerint a kórházban keletkezett. Éjjel felé a Boszporus ázsiai partján levő Szkutari városrészben tört ki a tűz. Ma a rendőrség a Galata hid pillére alatt gyújtóanyagokat talált, amelyek már égtek. Egy tucat embert már összefogdostak, azzal a váddal terhelték, hogy ők gyújtották fel a várat. Ha rájuk bizonyonyai a bűn, akkor felakasztják őket. A rendőrszolgálaton kijelentették ma, hogy nem történt gyújtogatás, a nép a katasztrófát isteni büntetésnek tartja. A mostani rezsím ellenfelei a csapást alaposan kihasználják a kormány ellen. Emberéletben is nagy a pusztulás. Eddig két katona és negyven polgári személy égett el, vagy tűnt el.

Pallavicini őrgróf nagykövet lemondta a holnapra tervezett dinert és bált. Az idegen kormányoktól és uralkodóktól egyre érkeznek a táviratok. A segítő-agitáció megindult, a szultán 2500, az ottomán bank és a világítótorony társaság 2000-2000 fontot adományoztak a károsultaknak. A kamarai elnök vezetésével segélybizottság alakult.

— **Beteg a p p a.** Napok óta gyöngéledik a katolikus egyház feje: X. Pius pápa. Baja súlyosabb, mint eleinte hitték: nem rekedtség kínozza, hanem nyelvyuladása van, amely a légzőszerveit is megámadta. Komoly veszedelem azonban, ha csak komplikációk nem kerekednek, egyelőre nem fenyegeti a szentatyát, akinek láza alig van és így a nap legnagyobb részét ágyonkívül töltheti.

— **Arad képviselői a békési főispán beiktatásán.** Békésvármegye meghívta Arad városát Kéry Gyula főispán beiktatására, amely július 31 én lesz. A tanács ma tartott rendkívüli ülésén Kádas Kálmán főjegyzőt és Green Nándor főkapitányt bízta meg a város képviselőivel.

— **Jekelfalussy Lajos temetése.** Jekelfalussy Lajos volt honvédelmi miniszter temetéséről ezt jelentik Lontóról: A temetésen a család tagjain s az elhunyt barátain kívül résztvettek még: Karátsón Lajos államtitkár vezetésével a honvédelmi minisztérium tiszti és hivatalnoki küldöttsége, Nagy Géza tábornok vezetésével a honvédség küldöttsége, Matuska altábornagy vezetésével a 4. hadtest parancsnokságának küldöttsége, Fritz Antal alezredes vezetésével a 60. és 61. kir. gyalogezrednek, a melynek az elhunyt volt a tulajdonosa, a tiszti küldöttsége,

Bolgár Ferenc volt államtitkár, a megboldogult munkatárs, Wilczek Frigyes gróf, Hont-megye főispánja, Marek Károly alispán, a megye számos notabilitása s Lontó községének és környékének egész lakossága. Ő felsége a király első főhadsegéde, Paar gróf utján részvét-táviratot intézett az elhunyt özvegyéhez. Részvétüket kifejezték még József kir. herceg, Berzeviczy Albert a képviselőház elnöke, Hazai Samu honvédelmi miniszter, Lukács László pénzügyminiszter, Schönaich báró közös hadügyminiszter, Wekerle Sándor volt miniszterelnök, Andrássy Gyula gróf, Apponyi Albert gróf, Darányi Ignác, Josipovich Géza, Széll Kálmán, Justh Gyula, Batthyány Lajos gróf, Schreiber hadtestparancsnok és még igen sokan.

— **A plébános esküvéje.** A veszprémi ügyészség gondnoki irodájában tegnap reggel tíz órakor Csontos Károly volt plébános a dugsgazdag elhunyt apát-ág zseniális sikkasztója feleségül vette Fischer Rózsi kisasszonyt, volt gazdaszszonyát. Csontos a börtönben, ahova szélhámosságnál és pazarló életmódja juttatták, kitért a római katolikus vallásból és felekezeten kívüli lett Fischer Rózsiéért. Tanúk: Lányi Sándor dr. ügyész és Marton Lajos fogházfelügyelő voltak.

— **Székely Mihály útja.** Jelentették tegnap, hogy Székely Mihály Budapestről szerencsésen eljutott repülőgépen Esztergomig. A reggeli lapok ezt a jelentést megtoldhatták azzal, hogy folytatta útját Komáromba. Komáromból ma ezt jelentik: Már kora reggel négy óra óta ezrekre menő közönség állta körül Székely Mihály repülőgépét, melyen a katonai légelhőosztály katonái apróbb hibákat javítottak ki a vászonfelületeken. Székelyt, mikor felhítkor a pályára érkezett, lelkes éljenzéssel fogadták. Kihűnő kondícióban szállott Székely a gépre és a közönség üdvözlője közben folrepült. Előbb rövid próbarepülést végzett, azután magasabbra szállt és a gyakorlóteret gyönyörű körívben megkerülve, öt perccel hét óra előtt Acs irányában elrepült. Győrből jelentik: Székely Mihály ma reggel félnyolckor szerencsésen ideérkezett és a katonai gyakorlóterén simán leszállt. — Délután fél ótkor szállt fel újból, hogy útját folytassa. Felszállására ezutal is óriási tömeg gyűlt össze, amely lelkes óvációban részesítette a kiváló aviatikust. Székely kétszáz méter magasságban repült Magyaróvár felé, ahol a várostól három kilométernyire fekvő réten gyönyörű siklórepüléssel szállt le. Megtöltötte benzintartályát s azután folytatta útját Pozsony felé.

— **Petőfi emléke.** Dicső szabadságharcunk felemelő és gyászos eseményei, a néplélek rajongó szeretete a szabadság magasztos eszméje iránt nem egy példáját adták az idealizmussal telt megnyilatkozásnak. Csodásan munkált közre az és természet is, hogy a forrongó kor a nemzet fiaiban lelje meg apostolait. A 40-venes évek pozsonyi diétáitól a Pilvax kávéház kerek asztaláig meghaladt út és munkásság századokat pótol és ez idő, a céltudatos bölcs mérséklet korszaka, alkalmas volt egy jobb jövő iránti reményt, a nép minden rétegében meggyökereztetni. A nemzet hivatott vezetői csak lépésről-lépésre kívántak haladni megkezdett utainkon, de a „márciusi ifjak” elérkezettnek látták a cselekvés idejét és ifjonti hűvvel a tett mezejére léptek. Elsők elsőjének látjuk nemzetünk lánglelkű költőjét Petőfi Sándort, mint fanatizálja forradalmi költeményeivel társait és Pest lakosságát, mely türelmet vesztve letör láncot börtönről és sajtóról. Amilyen tűneményes megjelenése, olyan volt eltűnése is és e gyászos nap emlékéül áll meg e hó 31-ikén. A Kossuthasztaltársaság.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— — — 257
Szerkesztőség (csak éjjel használható melléklet)	— — — 151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	— — — 151
Nyomda	— — — 151

— Freystädter Flóra párisi kalandja. Freystädter Flóra pesti nyomora után, Párisba menekült. Az elhízott, megöregedett Flórának régi dicsősége fájdalmas emlékein kívül bizony nem maradt semmije. A világ fővárosában néhány hónapig a boulevardokon ögylgett, szerelemre szomjuhozott szegény és főképp néhány frankra, mert alig volt ennivalója és a köpenyén kívül alig volt néhány kalap a gardrobjában. Néhány hete egy kínos afférje volt a Grande Hotel előtt. Letartóztatták koldulás miatt és le is csukták. Egy hónapja ült már Freystädter Flóra, amikor váratlanul egy Edmond Ferry nevű francia milliomas jelent meg Lepine-nél, a párisi rendőrfőnöknél és tekintélyes összeget ajánlott fel biztosítékul, ha baroness Flórát szabadon engedik. Ez esütörtökön délből történt és estére a vörös Flóra szabad volt. Most Edmond Ferry palotájában lakik.

— Péter Szolánusz. Az Urnak alázatos és hűséges szolgálja volt Péter Szolánusz, az egri rendházban. Addig, amíg bűnbe esett, szerelemben találtatott, aminek eredményeképpen kiűzték a rendből. A világgá kergetett szerencsétlen ember nem tudott hova lenni. Lelki gyakorlatokon kívül egyébhez nem értett és ezzel a képességével bizony, ebben a profán világban nem tudott zöld ágra vergődni. Megpróbálkozott mindenfélével, mindenhová bekapogtatott. Különös véletlen folytán egy vendéglőben kapott állást. A csabai Fiume-szálló vendéglőjében londonernek alkalmazták és mint ilyen, kitűnően végzi a dolgát.

— Halálozások. Werner Imre gazdálkodó Budapesten meghalt. Temetése Újszentannán lesz július 26-án. — Özv. Scheid Gáspárné ma elhunyt 65 éves korában. Holnap délután öt órakor temetik a József főherceg-ut 15. számú házból.

— Koleragyanusok. Budapestről jelentik: A budapest-rendőrkapitányság ma este sürgőnyt kapott a csáktornyai határrendőrségtől, amely szerint Kovald Emil dr. és lánya Grádóból, tehát koleragyanus vidékről érkeznek nek Budapestre. A rendőrség ezért mindkettőjüket megérkezésük után orvosilag megvizsgáltatta. Ungvárról táviratozzák: Nagyszelmenc községben egy asszony koleragyanus tünetek között betegedett meg ma. A hatóság a beteget elkülönítette és az óvintézkedéseket megtette.

— A Kossuth-szobor megkoszorúzása. A Kossut asztaltársaság tagjait és városunk közönségét figyelmeztetjük, hogy az ország 33 megyéjének Aradon tanfolyamot hallgató tanítósága, szerdán d. u. 6 órakor koszorút helyez Kossuth Lajos szobrára. Társaságunk tagjait kérjük, hogy minél többen legyenek ott. Az elnökség.

— Vétkes mulasztás a Kovald-gyárban. Budapestről jelentik: A szövetség utcai Kovald-gyárban tegnap délután történt robbanás hét sebesültje közül öt súlyosan sérültet vittek a mentők a Rókus-kórházba. Közülük hárman névszerint Kicker Lajos, Burger Pál és Vida Lajos éjjel a kórházban meghaltak. Így tehát ketten maradtak még a Rókusban, Parti Benedek, aki még a legszerencsésebben járt társai közül s a kinek folygyululásában biznik az orvosok és a borzalmasan össze-vissza égett Simon Sándor, aki most élet-halál között lebeg. A tűzvizsgálatot ma délből egy órakor kezdték meg. A bizottság másfél órai alapos vizsgálat után megállapította a legteljesebb gondatlanságot, a mely első sorban a gyárnak vétkes mulasztása. A részletes jelentés szerint vétkes gondatlanság terheli első sorban és főképpen a gyárat, amely a

legfelső emeletről lebecsült szennyvizet nyitva vezette át egy olyan alsó helyiségben, ahol emberek dolgoztak. Ebbe a szennyvizbe valakinek vétkes gondatlansága folytán nagymennyiségű benzint került, amely mikor az alsó helyiségen nyitva keresztülfolyt, sűrű benzinpárával töltötte meg a helyiséget. Az is megállapítást nyert, hogy abban az időben a felső tartályokat Mózes Imre tisztította. A rendőri nyomozás kötelessége lesz kideríteni, hogy a robbanást közvetlenül mi okozta s csak annyi bizonyos, hogy a benzingőzzel telt levegő szikrát kapott. Ugyancsak a rendőri nyomozás fogja kideríteni, hogy a többféle mulasztásért kiket kell felelősségre vonni. A bizottság azzal végzi jelentését, hogy az eddig előfordult többszöri tüzesetre és a jövőben várható megismétlődésre való tekintettel javasolja, hogy a gyár üzemét szüntessék meg.

— Házasság. Morle Géza mérnök augusztus 13 án köt házasságot az aradi anyakönyvi hivatalban Obláth Mariskával, Obláth Béni kereskedő leányával.

— Baleset a fekete hid bontásánál. A régi Feketehid bontási munkálatainál ma súlyos szerencsétlenség történt. Budai Péter 18 éves ács tanuló egy gerenda kiemelésével foglalkozott. A gerenda hirtelen kiesett a helyéből s a fiú fejére zuhant, aki eszméletlenül terült el a földön. Súlyos sérülésével a mentők a kórházba szállították, eddig még kihallgatni nem lehetett.

— Benzinrobbanás egy fűszerkereskedésben. Versecről jelentik: Stefanovics Lynbomir fűszerkereskedő üzletében ma nagyobb benzinrobbanás történt, amelynél a kereskedő halálosan, több ember pedig súlyosan megsebesült.

— A takarmány behordása a városba. A rendőrség ma tette közzé a takarmány behordására vonatkozó rendeletét, mely lapunk hirdetési rovatába olvasható.

— Leégett a gácsi posztógyár. Losoncról írják: A gácsi posztógyár még eddig ismeretlen okból kigyuladt és a tűz oly gyorsan terjedt, hogy csakhamar az egész gyár lángban állott. A tűz óriási ijedelmet okozott, a munkások és a környék lakói nagy erőfeszítéssel fogtak a tűzoltáshoz és mentéshez, de hasztalan. A gyár rövid idő alatt teljesen leégett. Az égő gyárteleptől tüzet fogtak a nagy melegtől amugy is kiszáradt szomszédos háztetők, úgy, hogy egész sor utca állott lángban. Több ház egy óra leforgása alatt hamuvá lett.

— Öngyilkosság dinamittal. Brádról jelentik: Borzalmas módon vetett véget életének Gróf Juon brádi bányamunkás. Az iszákos embert elhagyta felesége, kit folyton bántalmazott. Ez annyira elkeserítette Grófot, hogy öngyilkosságra határozta el magát. A bányából dinamitpatront lopott s a kertjében kezében tartva meggyújtotta a gyutacsot. Az irtózatos robbanás a szó teljes értelmében darabokra tépte a szerencsétlent.

— A díjbirkózás folytatása. A Killiány cirkuszban ma tartotta jutalomjátékát a közkedvelt August. A cirkusz zsúfolásig megtelt közönséggel és nem fogyott ki a sok tapshól. A szereplő művészek egytől egyig hozzájárultak az est sikeréhez, záradékkul a bíróversenyt folytatták.

— Nincs jobb és olcsóbb fémtisztító, mint a Globus-fémtisztító-kivonat, amely már esztendő óta kitűnően bevált és milliónyi háztartásban használatos. E kitűnő készítményt az ifjabb Fritz Schulz betéti társaság Aussig a/E gyártja. A Globus fémtisztító kivonat minden minden arany, ezüst, nikkal, sárga- és vörösrézéből készült tárgynak gyorsan és fáradság nélkül pompás, tartós fényt kölcsönöz, abszolút ártalmatlan, nem karcos és nem hagy nyomot maga után. A Globus-fémtisztító kivonat soha tisztító erejét el nem veszíti, nem piszkít, mint a tisztító pomádé és sokkal jobb és kiadósabb, mint a legtöbb forgalomban levő folyékony fémtisztító. Száz szónak egy a vége: a Globus-fémtisztító-

kivonat a legeslegjobb fémtisztító, amelyet kiválósága miatt többször kitüntettek. Így legutóbb a St. Louisi kiállításon 1904-ben a nagy díjjal. Ezért csak ezt használjuk, de ügyeljünk arra, nehogy valami értéktelen átíratot szazzanak a nyakunkba, mert sok ilyen van. Mindig a valódi Globus-fémtisztító-kivonatot kérjük dobozban és védjeggyel ellátva. Kapható minden fűszerkereskedésben, drogueriában, stb., stb. 6975

— Iskolakönyvek. Használt, de jó állapotú, tiszta, legújabb kiadású, bekötött tankönyvekre az új iskola-idényre már most elfogad előjegyzéseket Kerpel Izso könyveskereskedése. E cég az előző év tankönyveit átveszi. 3071

— Francia likőrök legbiztosabb kímélőszere, — hársilag — a likőraroma 1 üveg 60 szén. Vojtek és Welszál. 1458

Elutazás előtt

óvja meg ruháit

Moly-kár ellen

az éveken át kipróbált és egyet-
len biztos hatású

„RADICAL“

molyirtó porral, kap-
ható —30, —50 és
1 koronás dobozokban
kizárólag

HÁNZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria

Arad, Weitzer-János-ut. 2.

Évente sok pénzt takarít meg, ha Drogeria szükségletét állandóan fenti cégnél szerzi be. — Gyógyárak, kötszerek, háztartási cikkek, illatszerek, valódi és saját gyártmányú kölni-vizek, finom szappanok, arc-cremek, szájvizek, fog-paszták. — Nagy választék fésűk, hajtűk és hajkefékben

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Ujaradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, július 25.

A kánikulai hőség mindinkább aggodalmassá válik. A tengeri és a kapás növények eső hiányában elfonnyadnak.

Egyéb gabonaneműekben a termés jó.

A gabonaüzlet irányzata lanyka.

Elkelet a mai piacon:

300 mm. új buza	10.30—90
— mm. 6 buza	—
400 mm. tengeri	7.40—50
Zab	—
Új árpa	—
Rozs	7.50

Az árak ötven kilogrammonként, koronákban értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

1911. július 25.

Budapest, július 25.

Amerika 1/2-el olcsóbb. Kínálát kiellégítő, vételekorr korlátolt. 15 ezer mm. 2. fillérrel olcsóbb.

Az árak 60 kilónként számítva:

	Déli sárlat	3 órai sárlat
Buza 1911. októberre	10.70—10.71	10.88—10.89
Buza 1911. áprillisi	10.92	10.93—10.94
Rozs 1911. októberre	8.70	8.71—8.72
Tengeri 1911. augusz.	7.50—7.51	7.40—7.41
Tengeri 1911. májusi	7.09—7.10	7.01—7.02
Zab 1911. októberre	7.38—7.39	7.28—7.29

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

Július 25.

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₀ ...	111.90
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₀ ...	91.10
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂ 9 ⁰ / ₀ ...	80.20
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₀ ...	91.75
Horvát-szlavon földteherm. kötvény ...	94.—
Magyar nyereséysorsajegy kölcsön ...	220.—
Tiszasab. és szegedi sorsajegy kölcsön ...	155.—
Osztrák járadék papírban ...	92.20
Osztrák járadék ezüstbe ...	95.90
Osztrák járadék aranyban ...	116.50
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₀ ...	92.20
1880. évi osztrák államsorsajegy ...	159.—
Osztrák-magyar bankrészvény ...	10.50
Magyar hitelbank-részvény ...	882.25
Osztrák hitelintézet részvény ...	656.50
Osztr.-magy.-államvasuti részvény ...	74.—
30 frankos arany (Napoleonkor) ...	19.01
Német birodalmi márka ...	117.80
London vista ...	240.02 1/2
Páris vista ...	94.95
20 márkás arany ...	23.48

A Temesvári Lloyd-Társulat.

Terményezsmunkájának hivatalos árjegyzéke.

Tévirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. Jul 25

Baza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	9 90—10 00
76	10 00—10 10
77	10 10—10 20
78	10 20—10 30

Baza (Temesvári keresk. ára):

75 kilogrammos	9 90—9 95
76	7 90—8 00
77	7 40—7 50
78	8 20—8 30
Tengeri	7 20—7 25

Felelős szerkesztő:

Belgár Lajos.

Sunlight Szappan

A háziasszonyok szívét megörvendeztet, mert a ruhának vakító fehérségű tisztaságát és kellemes illatát kölcsönöz. És mily játszó könnyű a mosás! A ruhát csak beszappanozzuk, egy ideig állni hagyjuk aztán kimoszuk és felakasztjuk! Nincs többé dörzsölés, nincs főzés és forrzás!

8, 16 és 30 filléres darabokban kapható.

NYÁRI SZINHÁZ.

Aradon, 1911. július 26-án szombán

Fedák Zsazsa felléptével:

Luxemburg grófja.

Operette 3 felvonásban. Írták: A. M. Wilner és Róbert Bodanszky. Fordította: Gábor Andor. Zenéjét szerzte: Lehar Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Reneé	Fedák Zs.	Mencskoff	Herold E.
Basilovics	Heltai J.	Pavlovics	Vihari Béla.
Kokozov Stára	Benkőné.	Pélegrin	Ajtai Ödön.
Brissard	Vass Jenő.	Saville	Szabó Lajos.
Didier Angella	Wassak.	Boulanger	Szabó L.
Vermont	Diósy Nusi.	Lavigne	Polgár Béla.

Kezdete este 8 órakor.

URANIA

mozgófénykép színház.

(Baró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma, szerda 1911. július 26.

1. Ifjúsági toronyverseny. Hazai sportkép. — 2. A Niagara leánya. — Drama. — 3. Bikaviadal. Bohózat. — 4. Iskoia a szabadban. — 5. Éjszaka. Szenzációs dráma. — 6. Az óratűtő. Komikus. — 7. A játékos vége. — 8. Pál energikus. Bohózat. — 9. Párhé Journal. Aktualitások mozgófényképekben.

6862

APOLLO SZINHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színpadja.

Ma, szerdán 1911. július 26-án:

1. Szarajevó. Természetutáni felvétel. — 2. A küszöges ápolónő öntelődése. Drama. — 3. Schulz ur porcellánt vásárol. Nevettető. — 4. A tigris szívu asszony. Drama. — 5. A leányom csodaszép. Komikus. — 6. Az árvák gondozója. Drama. — 7. Egy iszákos megtérítése. Drama. — 8. A kalaptűk. Kacagató.

Előadások délután 6 órától.

NYILTÉR.*

Limbbeck János és fia

első magy. kir. szab. ércokorató-gyára és temetőrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Scheid Henriette mélyen szomorodott szívvél jelenti a felejtethetetlen jó édesanya

Özv. Schaid Gáspárné
szül. Fodor Ottiliának,

f. évi július hó 25-én hajnali 1/2 1 órakor, életének 65. évében, hosszas szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után történt jobblétre szenderült.

A boldogult földi maradványai július hó 26-án délután 5 órakor fognak József főherceg-ut 13-ik számú házban a róm. kat. egyház szertartása szerint beszenteltetni és a felső temetőben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szentmise a boldogult lelki üdvéért július hó 28-án délelőtt 9 órakor fog a főt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Aldott legyen emlékezete!

Arad, 1911. július hó 25-én.

Csikrákosi Fodor János, csikrákosi Fodor Erzsébet, csikrákosi Fodor József, testvérei. Ferenczy Kamilla, Ferenczy Gabriella, unokái. Csákváry Otília, nevelt leánya.

Özv. Werner Imréné szül. Deutsch Katalin mint hitves a maga, úgy számos rokon, ismerős és baráti nevében is mélyen megtört szívvel, szomorúan jelenti a felejtethetetlen drága jó férj, apa, illetve testvér, nagybácsi, sógor, rokon és jóbarát

Werner Imre

f. évi július hó 23-án este 7 órakor Budapesten, életének 64-ik s boldog házasságának 85-ik évében történt gyászos elhunytát.

Temetése Ujszentannán, 1911. július 26-án, délután 5 órakor megy végbe.

Aldás és béke poraira!

Ujszentanna, 1911. július hó 23.

Özv. Werner Imréné szül. Deutsch Katalin, neje. Fodor Adolfné szül. Werner Roza, dr. Deutsch Mihályné szül. Werner Mariska, dr. Grüner Fülöpné szül. Werner Olga, Werner János dr., gyermekei. Fodor Adolf, Deutsch Mihály dr., Grüner Fülöp dr., vejei. Fodor Magda, Fodor Lajos, Fodor Edit, Deutsch Loránt, Deutsch Albin, unokái. Werner Henrik, özv. Nusbaum Samu, Werner Károly, Grosz Adolfné, ifj. Werner Adolf, Mösner Simonné, Bauer Emilné, testvérei. Özv. Werner Simonné, Werner Henrikné, Werner Károlyné, ifj. Werner Adolfné, Deutsch Hermanné, Deutsch Manoné, Werner Mór, Mösner Simon, Grosz Adolf, Bauer Emil, Schreyer Jakab, Deutsch Lipót, Deutsch Hermann, Deutsch Manó, sógornői és sógorai.

Értesítés.

Értesítem a n. é. közönséget, hogy a Hátér 3. sz. alatt levő Hangai-féle

kilőzést

augusztus 1-én átveszem. Felhívom tehát mindazokat, hogy akiknek nevezett céggel szemben valami követelésük van, e hó 30-ig nálam jeleítsék be. Későbbi igények figyelembe nem vétetnek.

Arad, 1911. jul. 24.

Dávidovits Miksa,

Radnai-ut 16.

6975

Világhírű
amerikai
és angol

sandalcipők

óriási választékban, előnyös

gyári áron árult, csak

Kutányi J.

Arad, Vörösmarthy-utca 1. Telefon 335.

Maidt és Schredt

angol uri divat és fehérnemű különlegességek üzlete

Arad, Andrássy-tér 17.

Ajánljuk dusan felszerelt áruválogatásunkat, hol a legdivatosabb átmeneti könnyű angol felöltőket 40 koronától, valódi panama kalspok 11 koronától, eső gummi kabátok 30 koronától, la. fehér és színes ingek 3.50 koronától stb. kapható nagy választékban. 2168

Széles kiszolgálás! Városi és megyei telefon 765.

Egy a vegyes erés-
kedésben szakképzett
nőtlen segéd
aki a magyar és
román nyelvet
beszéli, nálam teljes
ellátás és havi 40-50
korona javadalmazás
mellett
felvétetik.
Kohn Jakab

3297

Kövesd,
posta Temesvára.**Költözködők figyelmébe!**

— Telefon 250. szám. —

Értesítem a közön-
séget, hogy hosszú évek óta a
Petőfi-utcai bútorszállítási
üzletemet 1911. évi augusztus 1-ével
Deák Ferenc-utca 36. szám alá,
Malrovitz házba helyezem át.

Ajánlom ezáltal 6, 8 és 10 mé-
ter hosszú zárt, belül kárpitozott
tisztá bútorszállító kocsijaimat úgy
helyben, mint a legtávolabb eső
vidékre történendő költözéseknél.
Vállalok mindennemű fuvarozást
és átköltöztetést a vasutra és vi-
dékre, nyitott, ruganyos kocsikon
is teljes jótállás mellett.

Kérve a t. közönség további
támogatását, kiváló tisztelettel

Eliás Lipót Fia

bútorszállító

3279

Deák Ferenc-utca 36. szám

Alkalmi vételek

és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb
óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész

Welter János-utca, Minorita-palota.

1243

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és bril-
liáns tárgyak a legmagasabb árban meg-
vételnek vagy más tárgyakra átcserélésnek

TELEFON 438.

TELEFON 438.

Építetők figyelmébe!**Csobán Tivadar**
építészeti irodája.

Arad, Deák Ferenc-utca 20a. sz.

Van szerencsém értesíteni az
építetők közönséget, hogy az épi-
tészeti téren mindennemű mun-
kákat, úgy mint:

tervezéseket, új építkezést,
régie épületek átalakítását

úgy helyben, mint vidéken a leg-
jutányosabb árban készítek.

Tisztelettel:

Csobán Tivadar,

2631

Építész.

Jyükszemétől

mindenki megszabadul a
Hajós-féle Anagallin hasz-
nálata által, nem piszkít,
nem ragadós, kezelése igen
egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt **70 fillér.**

Láb és kézizzadás

azonnal és teljesen
elmúlik ha az izzadó
részeket „Peppo-
val” ecseteljük. A
mirigyeket kiszűritja, a váladékot megszünteti és tökéletesen
szagtalanítja. — Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.

Poloskák

kiirtása a legmegfelelőbb módon
és teljesen „Phenolsav”-val
eszközölhető. A butorokat nem rontja,
a poloskának még a petéit is
kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül
egyszerű. Egy üveg ára 70 fillér.

**Legjobb fekete
Hajfestő**

a „MELOGEN” Egy
pár pere alatt bármely ha-
jat vagy bajuszt a legszebb
állandó fekete színre lehet
festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára
421 **2 korona.**

**Kitűnő amerikai
gummi**

a „NITER” 6 darab egy
eredeti fémdobozban **2
korona.**

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárban ARAD,
Andrássy-tér 22. sz.
a megyeházzal szemben.

**NE FOGADJON EL
MÁ-Á-ÁST!**

**CSAK ÓRIAS
FEDÁK-
CIPŐKRÉMET**
30 FILLÉRENT

1536

Első aradi villanyerőre berendezett

bisquit, ostya és cukorsütemények

nagybani gyártása DOBOZY I. Arad, Wesselányi-utca I. (Grallert-palota). — Telefon sz. 812.

Ajánlja állandóan friss készítményül Karlsbadi ostyáit, Waffel és csőstyáit fagylalthoz. Torta és kocka lapokat töltéshez. Továbbá kitűnő vanília és gyermek piskotait csinos dobozokba csomagolva. Passiánsokat vanília és csokoládé ízben. Mogyoró és cocus puselliket 140-es dobozokban. Nipolyi (pischinger), Mignon és gyümölcs szeleteket 140-es dobozokba csomagolva. Vegyes, szép teasüteményeket negyed, fél és egy kilogrammos csinos dobozokban. Különböző desszerteket, aradi különlegességeket, Dobozgyémánt, Aradi Desszertet stb. stb. E téren külföldön szerzett tapasztalataim és sokoldalú ismereteim folytán bátor vagyok reményleni, hogy az igen tisztelt vevőközönség igényeit kielégíthetem.

3167

Készítményeim minden jobb fűszer- és csémegeüzletben kaphatók

Szíves támogatást kér

DOBOZY I.

Ezen rovatban minden szöveg egy-
eszeri beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József tőh.-ut. 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 337. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utalványon küldendők — a szelvényen a szöveg ellen — vagy levélszélyekben. Tudakozódásnál a hirdetés száma mindenkor közzendő. Levélbeli megkereséseknél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szöveg száma szerint számítható. Minden szöveg 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szöveg a kéziratban aláhúzással jelölendő. Az apró hirdetések 4-5-re fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kívánatra díjtalanul megszerkeszti. **HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.**

Hadszagy

ott 26-án 6 órakor. 3295

Ügyes manikűröző

lakásán manikűröz egész nap. Havi előfizetést elfogad. Szabadság-tér 10. II. lépcső II. em. 3296

Fényképezőgép

keveset használt, „Kodak“-féle 6×6 cm. képet készítő hozzávaló teljes felszereléssel, teljesen jókarban, jutányos áron eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3292

Elköltözés végett azonnal

eladó egy hálóberendezés egy ebédlő és egyéb bútorok, matt, amerikai díofa, masszív oszlopokkal, faragott fillur-ggal. Megtekinthető Rubinstein Mór szállitonál. 3285

Ujonnán épült házban

egy földszintes udvari garcon lakás első- és fürdőszobával, bútorral vagy anélkül, továbbá egy első és másodemeleti udvari ketszobás lakás fürdőszobával s mellékhelyiségekkel november 1-ére kiadó. Felvilágosítással szolgál Steiner Jenő műépítész irodája Arad, Szent László-u. 7. 3293

Kárpitos mesternégyben

már foglalkozott varrónők felvételnek Lengyel butorgyárban. 3211

Román ügyvédjelölt

gyakorlattal augusztus 15-re alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatalban. 3294

Karácsonyról

viisszamaradt legdivatosabb doboz levélpapírok teljesen ép dobozokban 25% engedménnyel lesznek kiadva Ingusz I. és Fia könyv és papírkereskedésében Andrassy-tér 18. Maurer-féle kilométer autómobil- és kerékpár térkép ára 60 fillér. 555

Elegáns

bérrautók

turára, napra, órára Szabadságtér 17. sz. Telefon 816. 2728

3 szobás lakás

mellékhelyiségekkel augusztus 1-től kiadó. Thököly Imre-u. 11. 3288

1 doboz 100 drb.

levélpapír 1 korona. Amerikai töltő tollszár 1 kor. Gyümölcs szalvetta 100 drb. 1 kor. Salicillal telített valódi pergament papír kapható Pichler Sándor könyv- és papírkereskedésében Arad, Szabadságtér 1. sz. 2551

Eladó

egy darab teljesen új 20 hektoliter ürtartalmu viztartány hozzátartozó 8 méter magasságú lábbal. Bővebbet Weisz Jenő lakatosnál Andrassy-tér 9. 8124

Eladó bérház

melyben 1 jóforgalmu fűszerüzlet is van, szabad kézből eladó. Orczi-utca 17. sz. 3287

Egy jóforgalmu

5 járatu gőzmalom más vállalat miatt azonnal eladó. Dávid Mátyás Kürtös. 3187

Kereskedelmi

felső vagy középosztályt jó sikerrel végzett ifjút keresek vidékre, ki fiamat a francia nyelvben és kereskedelmi számtanból szeptemberi pótvizsgára előkészítené. Sürgős ajánlatok a kiadóhivatalba keretnek. 3156

Egy garcon lakás

két szobából álló, aug. 1-re kiadó Nádor-u. 14. szám alatt. 3010

Értesítés.

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy **Aradon, a Forray-utcsában** levő vendéglőt

folyó év augusztus hó 1-én **átveszem**

Brudermann Jakabtól s felkérem mindazokat, akiknek esetleg követelésük van Brudermann Jakabtól, úgy azt nálam **Boczkó-utca 8. sz. folyó hó 30-ig** bejelenteni szíveskedjenek.

3284

Weisz Jakab.

Csillárok,
Villamos felszerelések
legolcsóbban

Diamant-nál
Atzél Péter-utca 2. (az udvarban)

Ma érdekesítő mérkőzés! Hans Kavan világbajnok és Van Fan Zsui kínai óriás között.

Circus
Variete Killiany
a Béla-téren.

Ma, szerdán július 26-án
nagy High-liefe előadás

Záradékol nagy nemzetközi
díjbirkózás.

Elsőrangú művészek és művésznők.

Bővebbet a napi falragaszok.

174 Tíztelettel

az igazgatóság.

3 olcsó nap

hétfő, kedő, szerda

Singer Sándor

divatáru házában

Arad, József főherceg-ut 3.

(A Kossuth-szoborral szemben).

Rendkívül olcsó leszállított árak:

Madaire himzett batisztok, grenadin és marquisett.
Színes és fehér ruha-vásznak, jól mosható crotton és delének. 3259

Selyem-pouplin, selyem foulard és gyapju grenadinok.

Költözködők figyelmébe!

Villamos világítási berendezéseket
csillárokkal

együtt kedvező ártételek feltételek
= mellett szerel és szállít = 178

KOCH DÁNIEL

villamososengő és telefonberendezési vállalat
Arad, Deák Ferencz-u. 42.

Főnlak temesmegyei
románajku község-
ben 17 év óta fenn-
álló és jóforgalmu

üzletemet

és házamat más vállalkozás miatt szabad kézből eladni óhajtom. Tartozásaim nincsenek, követeléseimet magam tartom meg. A vételhez legalább 20.000 korona készpénz szükséges, csakis komoly vevők érdeklődését kérve

Pollák Lipót

Főnlak, vasútállomás.

3298